AAMUN KOITTO

Ortodoksinen seurakunta- ja aikakauslehti

3 ◆ 9.6. 2014 ◆ 8 €

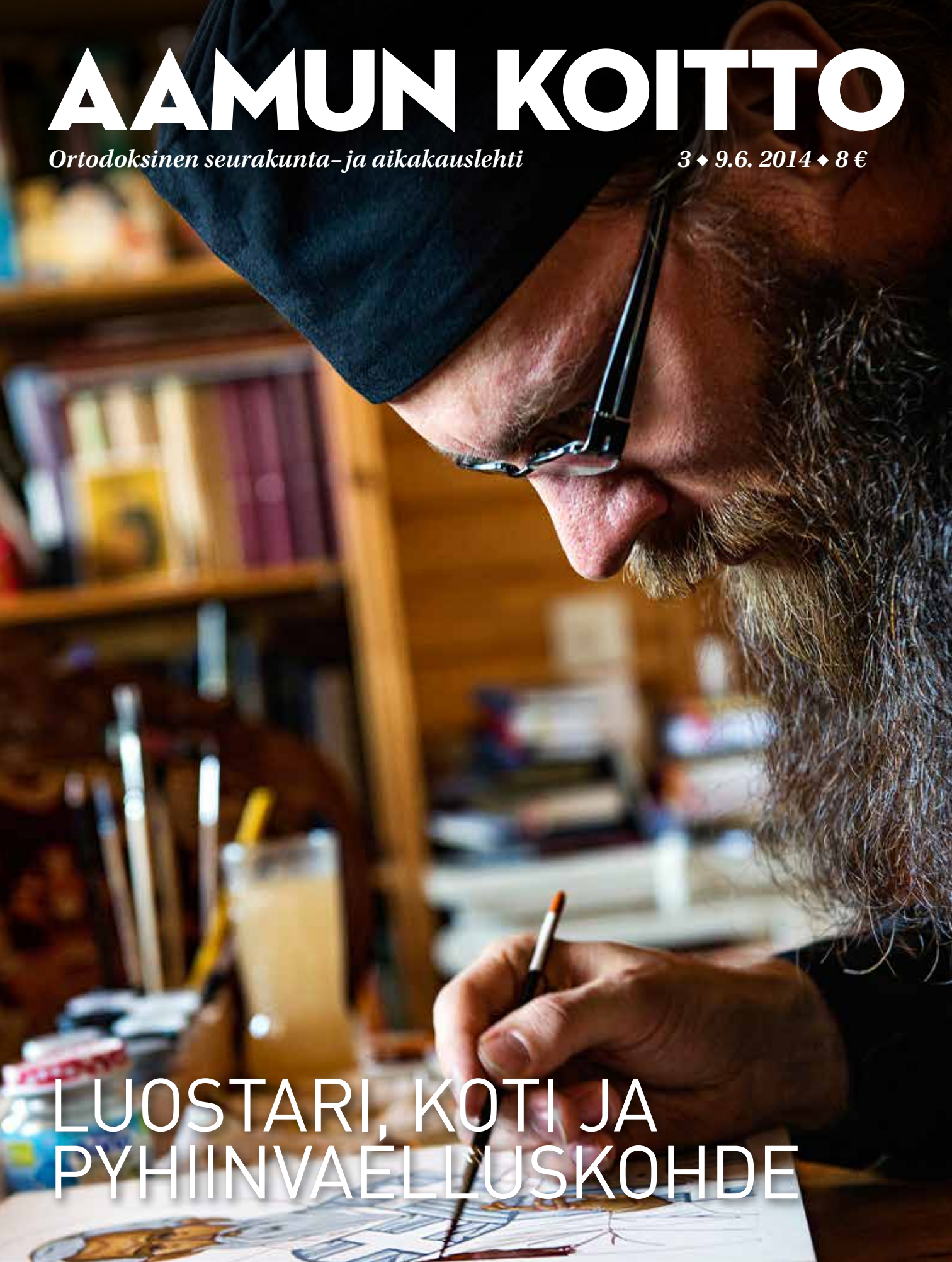

LUOSTARI, KOTI JA PYHIINVAELLUSKOHDE

AAMUN KOITTO

Ortodoksinen aikakauslehti

KYKKOON LUOSTARI

Kirjeitä maailman luostareista.

KALEVI KASALA

Merkintöjä Petserin luostarista ja Athovuortelta.

PENTTI POTKONEN

tässä numerossa

4-7 **Pappismunkin päivänkierto**
Konkaritoimittaja Risto Lindstedt seurasi pappismunkki Mikaelin päivää Valamossa yhdessä valokuvaaja Pentti Potkosen kanssa.

8-10 **Kirjeitä maailman luostareista**

11 **Hyviä käytöstapoja ja pukeutumista**

12-13 **Pyhiinvaellus - kaipausta Jumalan puoleen**
Hannu Pöyhönen on johdattanut monia pyhiinvaellukselle.

14 **Helmenkalastaja**
Pyhyyden kosketus.

15 **Kesän 2014 praasniekat, ristisaatot ja tiekirkot.**

16-17 **Merkintöjä luostarista**
Petserin luostari ja pyhiinvaellus Athosvuorelle.

18-21 **Uutisvaaka, Vieraskirja, Media**

22-24 **Luostarit kirjallisuudessa**

25 **Venäjänkielinen sivu**

26-27 **Ilmoituksia**

28 **Isien opetuksia**

Aamun Koitto PSHV:n ja Karjalan hiippakunnan seurakuntien lehti, perustettu 1896, www.aamunkoitto.fi **Kustantaja** Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta ry. (PSHV), Valamontie 42, 79850 Uusi-Valamo **Toimituskunta** KS Joensuun piispa Arseni, toimittaja Risto Lindstedt, toimituspäällikkö Mauri Liukkonen, pastori Timo Honkaselkä, pastori Johannes Hätinen, pastori Tuomas Järvelin, pastori Tuomas Kallonen ja toimitussihteeri Mari Vainio **Päätoimittaja** piispa Arseni, Kotalahdentie 49, 71920 Pajujärvi, puh. 0206 100 258, piispa.arseni@ort.fi **Toimitussihteeri** Mari Vainio, puh. 050 564 8899, mari.vainio@ort.fi **Tilaukset, peruutukset, osoitteenmuutokset ja laskutus** puh. 0206 100 490, aamun.koitto@ort.fi **Ilmoitusmyynti, -aineistot ja trafiikki** puh. 044 4259 259, teija.martikainen@valamo.fi **Taitto** Aste Helsinki Oy **Painaminen** Oy Scanweb Ab **Irtonumerot** Akateeminen Kirjakauppa (Helsinki), Tuohus-myymälät (Valamo ja Helsinki) ISSN 0355-9009 **Seuraava numero ilmestyy** 25.8. **Seuraavan numeron aineistopäivä** 21.7. **Kannen kuva:** Pentti Potkonen

iankaikkisesti

Kodin koti

Luostari on nunnien ja munkkien koti. Jokaisella luostariasukkaalla on oma huone eli kelja. Siellä on rukousalttari ikoneineen, ja myös seinillä riippuu ikoneita tai esimerkiksi edesmenneiden hengellisten äitien tai isien valokuvia. Toki myös omien vanhempien kuva voi olla. Kirjahylly kuuluu myös kalustukseen. Vuosien myötä jokaisen munkin ja nunnan kelja muotoutuu hänen itsensä näköiseksi. Ortodoksinen luostari ei ole mikään sotilasyksikkö, missä kaiken pitäisi olla täsmälleen samanlaisessa ojennuksessa. Nunnat ja munkit ovat hekin persoonia, ja se heijastuu myös heidän asumisestaan.

Luostariasukkaan todellinen koti on kuitenkin kirkko. Vielä nytkin 40 vuoden luostarielämän jälkeen kiitän Jumalaa ja olen syvästi onnellinen, kun joka ainut aamu saan ensimmäiseksi mennä KIRKKOON. Ei tarvitse odottaa viikonloppuja ja juhlapäiviä, vaan jumalanpalvelukset aamuin illoin takaavat hengellisen ravinnon jokaiseksi päiväksi. Kuinka usein tapahtuukaan, että saattaa tuntea itsensä huonovointiseksi ennen kirkkoon menoa, mutta paha olo katoaa kuin tuhka tuuleen palveluksen pyhien veisujen ja lukujaksojen myötä. Nuo samat sanat ja laulut ovat kantaneet lukemattomia sukupolvia halki vainojen, sotien ja nälänhätien mutta myös hyvien aikojen. Ne ovat jotakin pysyvää, joka ei latistu eikä menetä tenhoaan aikakausien saatossa.

Jos ihmiset ymmärtäisivät, mikä tervehdyttävä, virkistävä, iloa antava, luovuuteen ohjaava vaikutus kirkkomme jumalanpalveluksilla on, joka kortteliin alkaisi ilmaantua pieniä kirkkoja!

Nunna Kristoduli

Vierailulle luostariin

Kotimaan ja Venäjän lähialueiden luostarit ovat menneinä vuosikymmeninä tulleet tutuiksi suomalaisille. Niin lehdistöllä, kuin myös televisiolla on ollut merkittävä osuus asiassa. Sekä Valamo että Lintula muodostuivat 1960-luvun lopulla ryhmämatkojen eksoottisiksi vierailukohteiksi. Nykyään Suomen luostareissa käydään omatoimisesti perheen voimin, mutta naapurimaan luostareihin lähdetään vielä ryhmässä. Osalle käynti Heinävedellä on tiedonjanoa tai uteliaisuuden tyydyttämistä, toisille taas aito pyhiinvaellus – kirkollisesta taustasta riippumatta.

Valtaosa Valamossa ja Lintulassa vierailevista ei ole ortodokseja. Luostarien jumalanpalvelusten kauneus ja ilmapiirin rukouksellisuus, sekä mahdollisesti lyhyt keskusteluhetki jonkun luostariasukkaan kanssa ei jätä ketään kylmäksi. Myös Valamon luostarin tarjoama kulttuuritarjonta kirjaston, museon ja näyttelyjen muodossa puhuttelee. Ihmeitä tekevät ikonit ovat tulleeksi tutuiksi ohi kirkollisten rajojen ja niiden puoleen käännytään pyynnöin ja kiitoksin.

Satunnaiselle vierailijalle luostarin arki jää vieraaksi. Ajatellaan, että elämä on siellä toisenlaista, merkittävästi pyhempää. Luostari on asukkailleen koti, jossa kristilliset arvot ovat keskiössä, mutta jossa osataan myös riidellä. Kirkolle luostarit ovat välttämättömyys. Ortodoksisen opetuksen mukaan ihmisen tulisi kyetä valitsemaan avioliiton ja luostarielämän välillä, eikä jäädä yksin. Tito Colliander on sanonut osuvasti, että luostarit ovat kirkon hengellisen elämän lämpömittari. Saamme olla Jumalalle kiitollisia kahdesta luostarista ja Etelä-Suomen orastavista yhteisöistä, joista voi oikein ohjattuna kasvaa luostareita.

Viime vuosien muutoksena voi havaita, että seurakuntaretket Valamoon ja Lintulaan ovat vähentyneet. Vanhan hyvän perinteen toivoisi kuitenkin jatkuvan ja vetovastuu tässä on kirkkoherroilla. Tulevana syksynä on hyvä tehdä viikonvaihteen matka oman maan pyhille paikoille. Hyvin järjestetty pyhiinvaellus muodostuu seurakuntalaisten hengellisen elämän vahvistukseksi ja kasvattaa yhteisöllisyyttä.

Piispa Arseni

Pappismunkin päivänkierto

Konkaritoimittaja Risto Lindstedt seurasi pappismunkki Mikaelin päivää Valamossa yhdessä valokuvaaja Pentti Potkosen kanssa.

Kännykkä herää ensin, kello viisi. Aamun koitto ei ole vielä liipannut punaista kraapua taivaanrantaan. Muutaman harppoman päässä unisopesta on keljan pöydällä takapäivystäjänä ärjyääninen herätyskello. Se on viritetty metelöimään 5.20. Silloinkin vielä ehtii. Valamon luostarin keskipiste, kirkko, on vain muutaman askelluksen päässä keljarannasta. Pappismunkki Mikael on tänään aamupalveluksen lukija.

Hän sanoo olevansa luonnostaan vähäuninen ja päikkäreitähän voi ottaa, kun tilanne niin sallii.

Puolentoistatuntisen palvelun jälkeen veljestö käy aamupalalla. Kyllä, isä Mikael on hyvissä ajoin tietoinen tulevista tehtävistään. Ne on merkitty palvelusvuorolistoihin. Palvelusten lisäksi kääntämistä, opastuksia, myös venäjäksi, ehkä myös päivystyksiä vastaanotossa. ”Synnintunnustuksia voi tulla nopeallakin varoitusajalla.”

Hänellä on nyt kaksi kännykkää. Kaksisuus johtuu siitä, että hän oli edellisen yön luostarin yöpäivystäjä.

Isä Mikael tarjoaa kahvit, arabialaista, mieltymystään. Ibrikiin mahtuu kaksi kupillista. Hienonhienojakoista kahvijauhoa, kardemummaa ja sokeria huolellinen määrä. Pienet kupit pienellä pyöreällä orienttikuvioidulla pöydällä, jonka ääreen asettua, kun läppäri on pikasiivottu kahden istuttavalta sohvalta.

Omassa keljassa

Kelja kokoaa valonsa länneltä, Juojärven suunnasta kahdella kuusiruutuisella ikkunalla. Niiden eteen asettunut isompi pöytä on jatkuvasti varattu, koska sitä ei tarvita ruokailuun vaan työn tekemiseen. Pöydällä on myös vinkki toisestakin mieltymyksestä.

Kolmessa kipossa on erilaatuisia pähkinöitä.

Keljassa on yli 20 ikonia, kolme analogia, viisi pientä kirjahyllyä, kolme itämaista mattoa ja kaikki laskupinnat käytössä. Ikkunalaudalla on pyöränpumppu. Ikkunan toisella puolella, kapealla kuistilla, on maastopyörä. Ajokausi on avattu.

Työn alla olevalle ikonille tehdään kauneusleikkaus: hiukset, parta ja vaatteet. Leikkaus alkaa värien sekoittamisella klo 9.45. Lounaaseen on aikaa tunti viisitoista minuuttia.

Isä Mikael maalasi lapsena ja on nyt aloittanut uudelleen.

– On todennäköistä, hän sanoo, että ikonien maalaamisesta tulee säännöllistä. Ongelma tietysti on, mitä tehdä harjoitusikoneille. Oppia ei kuitenkaan voi, jos ei tee.

Nyt liikutaan millin murto-osien vedoilla.

– Sitten pyöristetään poskia. Korvat ovat vähän eriparia, toista täytyy isontaa. Maalari kiepsahtaa tuolinsa taakse etänäkymätarkkailuun.

– Pienillä huitaisuilla (ilmaisussa on sarkasmia, toim. huom.) alkaa olla sitä, mitä piti.

– Ikonin maalaaminen on millikeskittymistä, kaiken muun ulkopuolelle sulkevaa, ei kuitenkaan rukousta.

– Jeesuksen rukouksen voi aina lukea, mutta en yleensäkään tee sitä ääneen, luen mielessäni. On ehkä muutoinkin parempi, etteivät muut ihmiset sen lausumista huomaa.

Nyt mennään

Toinen keskeneräinen työ on oman suojeluspyhimyksen Pyhittäjä Mikael Synadalaisen ikoni. Se ehtii saada vain oikean olkavarren verran vaatteiden pohjaväriä, kun isä Mikael sanoo: ”Nyt mennään”.

Veljestön yhteinen lounas on klo 11 ja siitä Ei Myöhästytä. Puhumattoman ruokailun aikana luetaan, kuten luostareissa tapana on, pyhien isien elämäntarinoita. Veljestön trapesa on kohottava huone. Kattoholvi on kuvakatettu, seinillä on karjalaisten pyhien kuvia. Kaunis ja harvinainen tila. Vastaavanlaisia on vain Kreikassa ja Balkanilla.

Lounaan jälkeen isä Mikaelia odottavat luterilaiset hankasalmelaiset.

Vierailijajoukko on jaettu suuruuteensa vuoksi kahteen ryhmään ja siitä yleensä seuraa, että aikataulut venähtävät. Isä Mikaelin vastuulla on ”ryhmä vihreä”, mutta hetken aikaa ei ole varmuutta siitä, missä kohtaa napata heistä kiinni.

Isä päättelee, että paikka on näillä venyneillä koordinaateilla kirjasto. Niin kuin onkin. Ryhmä käy ensin vanhassa kirkossa, joka otettiin käyttöön 1940 Valamon

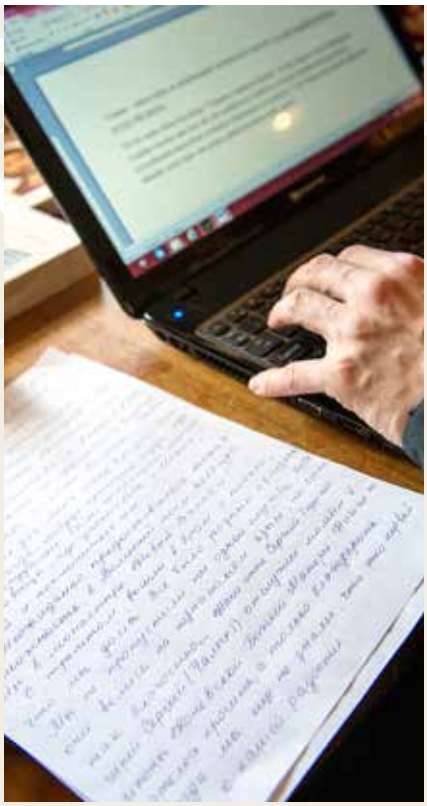

veljestön päätyessä viimein Heinävedelle. Kevätkohmeisessa kosteudessa historiasta tulee hetkeksi verenkiertokysymys sitoutumisesta ja sitkeydestä. Sitoutumisen erottaa velvollisuudesta kilvoittelu.

Uudessakin kirkossa, joka vihittiin käyttöön 1977, esillä on historia, jota ikoneista kertominen kuljettaa lähimenneisyyttä kauemmaksi. Esitetyt kysymykset liittyvät nekin historiaan. Se on selkeää ja ymmärrettävää. Luterilaisille ortodoksisuudessa on niin paljon poikkeavaa erityisyyttä, ettei siitä saa muokattua selkeää, sitä tiedonhaluisen mielestä ”oikeaa kysymystä”.

Opastuksen jälkeen isä Mikael arvelee ehtivänsä vielä kääntää ennen päivällistä, jonne voi jo mennä omalla kellotuksella 16 lähtien. Väljyyttä on, ehtoopalvelus alkaa klo18. Käännettävänä on pietarilaisen perhekunnan kirje.

He, nuoripari ja appivanhemmat, olivat käyneet pyhiinvaelluksella Valamossa ja rukoilleet Konevitsan Jumalanäidin ihmeitä tekevän ikonin edessä mahdottomaksi

todetun muuttumista mahdolliseksi. Perhe sai lapsen ja vielä toisenkin. Kirje käännöksineen arkistoidaan.

Tutkija T. I. Ševtšenkon kirjoittama Vanhassa ja Uudessa Valamossa igumenina toimineen Haritonin (1872–1947) elämäkerta ilmestyi 2011. Nyt sen suomentaminen on isä Mikaelin suunnitelmissa.

Luostari ei ole suojatyöpaikka, jonne paeta elämänsä särkeviä umpisolmuja ja kulumia. Se yhtälö ei toimi. Maailman voi jättää, mutta sinne ei voi jättää henkilökohtaisia ratkaisemattomuuksiaan.

Isä Mikael (Nummela) on opiskellut kieliä, kauppatieteitä ja ortodoksista teologiaa. Hän on ollut töissä pankissa ennen liittymistään Sofian yhteisöön Helsingin Kallvikissa. Pappismunkiksi hänet vihittiin 2011. Valamoon hän siirtyi vuosi sitten Kallvikin ”remonttipakolaisena”.

Kilvoittelusta

Munkkien yksityisyys on suojauksessa. Heidän valokuvaaminen on kielletty, he aterioivat omassa trapesassaan, veljestön asuinalue on yksityisaluetta ja kelja on kuin linnoitus. Veljestön jäsenet vierailevat toisissaan vain sopimalla, ei yleensä yllättäen oveen koputellen.

Valamossa vierailee vuosittain 160 000 ihmistä. Veljestössä toiset vaivautuvat siitä enemmän kuin toiset. Vaivautuneet pysyttelevät mahdollisuuksiensa mukaan omalla suojatulla reviirillään. Vierailijat taas saavat aiheen ihmetellä, missä ne ”mustakaavut” oikein luuraavat.

Luostarin ajassa yksityisyys on kaksipuolista.

– Yhteisöelämässä pitää tulla toimeen, isä Mikael sanoo, ihmisten kanssa, joita ei ole itse valinnut.

– Toinen puoli on yksinäisyys Jumalan edessä. Yksin olemisen kohtalossa on tultava toimeen Jumalan ja itsensä kanssa.

Ehkä on niin, että yksinäisyys Jumalan edessä on eheintä saavutettavissa olevaa yksityisyyttä. Yksityisyys kilvoittelussa.

Keljan eteisen ovisyvennykseen on kiilattu se isompi matkalaukku, kaapin päällä on pienempi. Isä Mikael sanoo, ettei hänellä ole matkustamisen tarpeita. Karvion kauppa kanavanrannassa on rajalla. Siellä voi vielä käydä ilman lupaa, pidempiin matkoihin tarvitaan igumenin siunaus.

Juojärven jää kirajaa lähtöönsä valmistuen. Kelloissa lyö ehtoopalveluksen hetki. Tänään sen toimittaa pappismunkki Mikael. Hän ei ole lähdössä muualle, hän jää tänne.

Risto Lindstedt
Kuvat Pentti Potkonen

Kirjeitä maailman luostareista

Suomalaisia kilvoittelee omien luostariemme lisäksi myös ulkomailla. Munkkidiakoni Vasilios kirjoittaa terveisensä Kyproksen Kykkoon luostarista, nunna Siluani Pyhän Johannes Kastajan luostarista Kreikasta.

Kainuu, Kajaani, Kypros, Kykkos

K-kirjain näyttää olevan tärkeässä asemassa elämässäni. Kotini, paikka jossa synnyin: Kainuu ja Kajaani. Paikka jossa löysin hengellisen kotini: Kypros ja Kykkoksen luostari.

Mutkaisten ja pyörryttävien vuoristoteitten hengellisenä palkintona löytyy Kykkoksen Jumalanäidin luostari. Ken sattuu tulemaan kesäkuukausien aikana… todennäköisesti tuntee tukehtuvansa väenpaljouteen. Luostarissa käy 400 000 vierailijaa vuosittain ja esimerkiksi muutamina päivinä elokuussa voi luostarissa pyörähtää 15 000 ihmistä yhtenä päivänä. Totta kai monesti turistien joukossa tapaa enkeleitä ja pyhiinvaeltajien joukossa uskottomia.

Pienestä kaupungista tulleena väenpaljous oli ja on edelleen stressaavaa. Jeesuksen rukouksen merkitys tässä ihmispaljoudessa on mittaamaton. Herra Jeesus Kristus armahda minua… ja koko maailmaa.

Vuodesta 2004 olen ollut luostarin virallisena noviisina, vuodesta 2006 viitankantajana ja vuodesta 2007 lähtien skeemamunkkidiakonina. Sinä aikana olen tavannut ja keskustellut tuhansien ihmisten kanssa eri maista ja kulttuureista. Vaikeudet ja inhimillinen tuska yhdistää meitä kaikkia. Monet tulevat lapsettomuuden takia rukoilemaan Kykkoksen Jumalanäidin ikonin eteen ja pyytävät esirukouksia tämän monia perheitä henkisesti raskauttavan asian puolesta. Luostarin pappismunkit lukevat erityiset rukoukset yhdistettynä katumuksen mysteerioon ja hengelliseen elämän syvempään tutustuttamiseen… ihmeitä tapahtuu ja monet pariskunnat joille lääkärit eivät ole antaneet mitään toivoa tulevat myöhemmin luostariin pienten enkeleitten kanssa. Itsekin olen todistanut monta kertaa tällaisia tapauksia. Ja monia muitakin ihmeitä on tapahtunut kuten parantumisia vaikeista sairauksista. Monesti luostariin tulee ihmisiä, joilla ei ole juuri mitään yhteyttä kirkkoon tai ovat sydämessään kovettuneita… murtuvat yhtäkkiä ikonimme edessä kyyneliin ja pyytävät esirukouksia. Ja katumus on monia muita ihmeitä suurempi koska ihminen voi silti joutua kadotukseen ihmeen jälkeen kun taas katumus on aina pelastukseen johdattava. Kun perhekulttuuri oli vielä paljon ”vanhanaikaisempi” Kyproksella luostarissamme saattoi olla sunnuntaisin kymmeniä kasteita, yksi toisensa jälkeen. Nyt tahti on hiljentynyt mutta silti kastamme ahkerasti kesäkuukausien aikana.

Aamuisin palvelukset alkavat klo 5.30 ja joka päivä toimitetaan aamupalvelus ja pyhä liturgia. Palvelukset ovat suhteellisen lyhyitä, kestävät kello seitsemään asti. Idiorytmisyyden takia aamurukoukset ja hetket (1,3,6) luetaan keljassa. Samoin kaikki katismat Psalmien kirjasta ja pieni ehtoonjälkeinen palvelus keljassa tai pienessä ryhmässä pyhän Haralamboksen rukoushuoneessa. Samassa pienessä rukoushuoneessa melkein joka aamu kello 3.30 toimitamme rippi-isäni skeema-arkkimandriitta Efraimin kanssa Pyhän Liturgian ja joskus pienimuotoisia palveluksia. Aamiaisen jälkeen (taas keljassa yksin tai pikku ryhmässä) töitä pääkirkossa, siivoilua ja kynttilänjalkojen kiillottelua ja turis-

tien vahtimista ja pyhiinvaeltajien avustamista. Keskipäivällä klo 12.30 on ruokailu mutta itse olen yleensä siihen aikaan vielä kirkossa joko lopettelemassa aamuvuoroani tai aloittamassa iltapäivävuoroani ja syön keljani rauhassa myöhemmin. Talvisin kello 16 ja kesäisin kello 17 on 9. hetki ja ehtoopalvelus. Klo18.30 on ruokailu ja sen jälkeen vapaata.

Meillä on myös vuohia ja kanoja, joista saamme tehtyä omat juustot ja kananmunat kerättyä. Muutamia kertoja viikossa menen auttamaan rippi-isääni niiden hoitamisessa. Vaikka tämä työ on fyysisesti raskasta, on se miellyttävää. Siinä saa olla yksin luonnon keskellä ilman sitä tavallista hässäkkää, joka on kesäkuukausille tyypillistä.

Luostarimme on myös omituisesti ollut vuodesta 2007 hiippakunta ja igumenimme on samalla piispa, Kykkoksen ja Tyllirian metropoliitta. Pienet kylät lähellämme kuuluvat meille ja papiston sairauksien ja vanhuuden takia menemme näihin kyliin toimittamaan palveluksia. Eikä pelkästään vain pappismunkkeina ja munkkidiakoneina, vaan myös veisaajina, lukijoina ja alttaripalvelijoina. Myös Suuren viikon aikana toimitamme monet palvelukset (esim. Kärsimysevankeliumit) kahteen jopa kolmeen kertaan. Ennen pääsiäistä ja Kristuksen syntymäjuhlaa toimitamme yleisen sairaanvoitelun mysteerion luostarissa ja sitten taas kylissä samana päivänä tai useammassa kylässä useampaan kertaan.

Luostarin veljestö on pieni, 20 veljeä ripoteltuna kolmeen sivuluostariin. Rippiisinä ja hengellisinä ohjaajina toimii kaksi arkkimandriittaa. Kolmas on jo vetäytynyt vanhuuden takia hieman syrjään. Isä Dionisios, joka on toiminut myös luostarimme igumenina ja pyhän apostoli Barnabaksen pappisseminaarin rehtorina on kunnioitettavasti 97 vuoden ikäinen. Hän muistaa Raamatun ja kirkkoisät ulkoa edelleenkin! Hänen ilonsa on Jeesuksen rukous yhdistettynä ahkeraan lukemiseen."Pitäkää Kristus silmienne edessä! Kaikki muu on turhaa temppuilua!" oli hänen neuvonsa minulle eräänä päivänä.

Meidän ulkomailla elävien munkkien ja nunnien tehtävänä ei ole olla eksoottisia poikkeuksia Suomen ortodoksisessa kirkossa. Jokaista johdattelee Jumala suuressa viisaudessaan kaikkien hyödyksi. Vuosien myötä on myös Kykkoksen Jumalanäiti tullut tutuksi suomalaisille, samoin Athos-vuori. Kotimaa, kieli, ystävät ja perhe eivät koskaan unohdu ja hengelliset siteet eivät katkea, rukoilemme koko Suomen ortodoksisen kirkon kirkkokansan puolesta ja toivotamme heidät tervetulleeksi pyhiinvaellukselle Kyprokselle, jossa kirjaimellisesti voi jokainen seurata pyhien apostolien jalanjälkiä. Heidän jäljessään olemme mekin nyt astelleet jo 10 vuotta korostaen ortodoksisuuden yleismaailmallisuutta. Olemme kaikki kaikkialla Hänen ja elämme Hänelle!

Suurena Tiistaina
Siunauksin: munkkidiakoni Vasilios (Haukia)
Kuvat: Kykkoon luostari

Lämmin tervehdys Kreikasta

Valaiskoon Ylösnoussut Kristus meitä kaikkia ja antakoon ainoan todellisen ilon ja rauhan!

Vesisateella Jumala kastelee luomansa kukat, jotka kaunistavat maailmaa eri väreillä, muodoilla ja tuoksuilla: valkeat liljat, punaiset ruusut, siniset orvokit... Pyhän Kyrillos Jerusalemilaisen mukaan samoin kuin sade lahjoittaa kukille värien ja muotojen paljouden, Pyhä Henki siunaa kristittyjä erilaisilla armolahjoilla: hengellisillä väreillä, muodoilla, tuoksuilla. "Armolahjoja on monenlaisia, mutta Henki on sama." (I Kor 12:4)

Armolahjoja ovat mm. kristittyjen taipumukset ja kutsumukset. Munkeille ja nunnille on suotu mittaamattoman arvokas lahja: Aidon ilon ja syvän katumuksen täyttämä luostarielämä, jonka sydän on Pyhä Eukaristia – todellisen Elämän Lähde. Muita lahjoja Kirkossa ovat mm. opetuksen, pappeuden, lähetystyön kutsumukset. Kilvoittelemme siellä, mihin Jumala on johdattanut – Hänen itsensä suomilla lahjoilla (vrt. I Piet. 4:10).

Pyhä Johannes Cassianus (300–400 -luku) välittää kirjoillaan meille Palestiinan ja Egyptin munkkien opetuksia sekä luostareista että erämaista. Isien opetuksista näkyy, että ihmissielu on sama aina ja kaikkialla. Luostarien elinympäristö, ilmasto, luonto, kieli ja tavat poikkeavat jyrkästi toisistaan, mutta kilvoittelutie on yhteinen. Tie pyhyyteen; apuna rukous, paasto, valvominen, itsehillintä, kuuliaisuus jne. Suloisin Jeesus valtaa tilaa sydämessä, lahjaksi saamme (armosta, ei kilvoittelun ansiosta) kärsivällisyyden, rakkauden kaikkia kohtaan, kuuliaisuuden Jumalan tahdolle, nöyryyden...

Hengellinen taistelu on ankara, mutta samalla kevyt. Abba Abraham sanoo pyhän Cassianuksen mukaan, että Kristuksen seuraaminen tuo monesti elämäämme kiusauksia, vaikeuksia, jopa vainoa. Risti on usein raskas, mutta ei koskaan yli voimiemme, sillä auttavathan sen kantamisessa "simonkyreneläiset" eli itse Kristus pyhän Neitsyt-Äitinsä, Edelläkävijänsä Johannes Kastajan ja kaikkien pyhien kanssa ja myös monet lähimmäiset, joita Herra antaa enkeleiksi elämäämme.

Jumala vastaanottaa pienen lahjamme – halun seurata Häntä ja vilpittömän tahdon antaa Hänelle koko sydämemme. Evankeliumit puhuvat aivan kaikille. Yhdessä kuljemme Herran valoon ja Hänen valossaan. Tarvitsemme vaivannäköä, uhrimieltä, sisäistä rakkauden täyttämää "pakkoa", taivuttaaksemme Jumalan tahtoon oman tahtomme, jota pidämme arvokkaimpana ja rakkaimpana kaikesta, mitä meillä on. Kuuliaisuus on suuri lahja – ainoa todellinen vapaus, vapaus itsekkyydestä ja itserakkaudesta, tie nöyryyteen ja aitoon puhtaaseen rakkauteen Jumalaa ja kaikkia ihmisiä kohtaan.

Abba Abrahamin mukaan Kristus lupaa seuraajilleen iankaikkisen elämän lisäksi satakertaisesti takaisin, mitä he ovat maan päällä hylänneet (Matt.19:29). Palkasta emme puhu, sillä olemmehan vain arvottomia palvelijoita, vaikka täyttäisimme kaikki käskyt! Kristuksen seuraaja – kodin, sukulaiset, omaisuuden, kaikkensa jättänyt – saa yhden isän sijaan lukemattomia Isiä sekä yhden äidin ja sisaren tilalle monia Äitejä ja Sisaruksia. Yhden kodin asemesta maailman kaikki luostarit ovat munkkien ja nunnien omia. Jokainen maa on kotimaa ja kaikki kotimaat maanpakolaisuutta.

Loppuun vielä pieni ajatus. Me kaikki ennemmin tai myöhemmin lähdemme maan päältä todelliseen elämään. Siksi ei ole yhdentekevää, mitä valintoja joka hetki teemme: sanoilla, teoilla ja ajatuksilla. Jokainen valintamme näet vie joko Jumalan Valoa tai vihollista kohti.

Pyydämme teidän esirukouksianne kaikkien luostariveljien ja sisarien puolesta.

Rakkaudella Kristuksessa,
Äiti Igumeniamme Eudokian siunauksin.
+ nunna Siluani

SIMO HAAVISTO

SIMO HAAVISTO

Hyviä käytöstapoja ja pukeutumista

Vuosien saatossa ovat kirkollisten käytös–ja pukeutumistapojen noudattaminen muuttunut. Syitä siihen lienee useita, alkaen opetuksen puutteesta ja päättyen valtakulttuurin paineisiin.

MARTINUS MARKOFF

Pappisseminaarin ajoilta jäi mieleeni opetuksia siitä, miten käsiä saa pitää kirkossa tai millä tavalla kirkollisessa tilassa sopi istua. Eräällä tunnilla rehtori Niilo Karjomaa kertoi Valamon munkista, joka oli katismoja kuunnellessaan istunut polvi toisen päällä. Veljet olivat miettineet, miten häntä voisi loukkaamatta opettaa. Kun veli oli seuraavana päivänä istunut taas polvi toisen päällä, oli viereen istahtanut munkki tehnyt saman ja sitten puolestaan hänen viereensä asettunut veli oli ennalta sovitusti torunut häntä. Näin tuo vapaasti istunut munkki sai oppia veljiensä kautta, eikä pahoittanut mieltään.

Polvi toisen päällä istumista, samoin kuin seisomista pitäen käsiä selän takana tai rinnalla puuskassa ristiin asetettuina, pidetään liian vapaana ja sen vuoksi kirkkotilaan sopimattomana. Käsien luonteva asento kirkossa on vapaasti kyljille alas laskettuna. Rinnalla ristissä pitäminen on ominaista vanhauskoisille ja heihin on oletettavasti tahdottu tehdä pesäero sillä, ettei tapa katsota kuuluvan ortodoksiseen kirkkoon, muulloin kuin ehtoolliselle mentäessä.

Aina silloin tällöin kuulee, ettei joku tule kirkkoon sen vuoksi, ettei jaksa seisoa siellä. On tarpeetonta luopua seurakunnan yhteisistä palveluksista sen tähden, sillä kirkoissa on istuimia juuri sen vuoksi, että siellä voivat väsyneet istua. Jumalanpalveluksissa on kuitenkin muutamia kohtia, joissa istumista tulisi välttää. Tällaisia ovat evankeliumin luku, saatot ja liturgian osio uskontunnustuksesta Totisesti on kohtuullista -lauluun saakka. Ikonien kunnioittaminen ja tuohuksien sytyttäminen voidaan rauhallisesti tehdä jumalanpalveluksen kestäessä edellä mainittuja kohtia lukuun ottamatta. Muuta vapaata liikkumista paikasta toiseen kirkkotilassa on sen sijaan vältettävä, koska se saattaa häiritä muiden rukoilijoiden keskittymistä.

Pukeutuminen on myös mielipiteitä jakava asia. Usein keskustelussa unohtuu, että tärkeintä on ihmisten kirkkoon tulo, vaikka he olisivatkin pukeutuneet hiukan totutusta poikkeavasti. Kirkko on Jumalan huone ja sinne on syytä pukeutua asianmukaisesti, mikäli vain on mahdollista. Miehille on sopivaa puku tai muu siisti asu, jossa esimerkiksi kengät eivät ole huomiota herättävät. Alttariapulaisena toimivan on hyvä sonnustautua mustiin housuihin ja samanvärisiin kenkiin, jotka kummatkin näkyvät jumalanpalveluspuvun alta. Naisilla perinteinen asu on polven alapuolelle ylettyvä hame tai mekko, jonka väritys on sopusoinnussa kirkkovuoden kiertoon. Eli kukikas ja kirkkaan värinen asu sopii juhlaan ja tumma paaston aikaan. Nykyisin myös pitkät housut tai housupuku ovat sopiva kirkkoasu. Ranta-asut ja avokaulaiset asusteet eivät sovi sen paremmin kirkkoon kuin luostariinkaan. 1.Kor.11:1-6 kehottaa naisia peittämään päänsä seurakunnan kokouksessa, eli käyttämään huivia tai hattua. Vaikka vaatimus on raamatullinen, niin tavasta on suurelta osin luovuttu, koska pään peittäminen ei nykypäivänä enää ole viesti naisen siviilisäädystä tai moraalista. Luostareissa vieraillessa on kuitenkin syytä peittää hiukset ja mieluiten käyttää hametta.

Tapoja on hyvä noudattaa samoin kuin asianmukaista pukeutumista, mutta ne eivät toki pelasta. Sen meille suo yksin Jumala palkkana hyvästä ja toisia tuomitsemattomasta kilvoituksesta.

Piispa Arseni

Pyhiinvaellus
– kaipausta Jumalan puoleen

Hannu Pöyhönen on pyhiinvaellusten konkari. Hän on käynyt Athosvuorella yli sata kertaa ja johdattanut matkalaisia lukuisille pyhiinvaelluspaikoille ennen kaikkea Kreikan mantereella ja saarilla.

Pöyhönen mainitsee ensimmäiseksi pyhiinvaelluskohteekseen Uuden Valamon 1970-luvun loppupuolella.

– Muistan tuolta matkalta erityisesti arkkimandriitta Simforianin. Sain liturgian aikana olla alttarissa, jossa hänen täydellisen keskittyneisyytensä rukoukseen teki minuun syvän vaikutuksen.

Sen jälkeen Pöyhönen työskenteli Valamossa pitkään ja näki sen merkityksen vierailijoille.

– Monet luostarissa kävijät tuntevat hengellistä kaipausta jopa tietämättään. Lyhyellä pistäytymisellään kesälomamatkansa yhteydessä he saattavat kiinnostua ortodoksisuudesta, tulevat uudelleen ja liittyvät vähitellen kirkkoon.

Merkittävimpänä pyhiinvaelluksenaan Pöyhönen pitää vuonna 1986 tekemäänsä matkaa Englannin Essexissä olevaan Pyhän Johannes Kastajan luostariin, jossa hän sai tavata arkkimandriitta Sofronin.

– Keskustelu arkkimandriitta Sofronin kanssa oli voimakas kokemus, joka muutti monta asiaa elämässäni. Olen hänelle paljosta kiitollisuuden velkaa.

Pöyhösen mukaan juuri munkit ja nunnat, jotka kertovat elämästään luostarissa ja vastaavat kävijöiden hengellisiin kysymyksiin, ovat pyhiinvaellusten parasta antia. Pelkät rakennukset ovat parhaimmillaankin osa tätä katoavaa maailmaa.

Suurin siunaus on tavata kokeneita hengellisiä ohjaajia. Heitä Pöyhönen muistaa erityisesti Athoksen matkoiltaan, jossa on käynyt ensimmäisen kerran vuonna 1988.

– Näillä rukouksen pyhittämillä ihmisillä on henkilökohtainen kokemus Jumalasta. Tämän hengellinen viisautensa he haluavat rakkaudesta jakaa oppilailleen.

Pöyhönen kehottaakin etsimään oman pyhiinvaelluskohteen, jonka elämään pääsee sisään ajan myötä ja jossa tutustuu ihmisiin, joilta voi saada vastauksia syvimpiin kysymyksiinsä. Hänestä ei ole viisasta kiertää loputtomasti eri paikoissa.

– Hyvät ohjaajat oppivat vähitellen tuntemaan oppilaansa ja osaavat näin oman kokemuksensa ja Jumalan armon valaisemina nähdä, mitä juuri tuon ihmisen pitäisi tehdä päästäkseen eteenpäin omalla hengellisellä tiellään.

– Tällä tavoin hengellinen kokemus siirtyy sukupolvelta toiselle, ja nimenomaan niin, että ohjattavan persoonallisuuden parhaat puolet jalostuvat.

Valmistautuminen pyhiinvaellukselle

Pöyhösen kokemuksen mukaan pyhiinvaellukselle kannattaa valmistautua etukäteen. Matkan alusviikkoina on viisasta rauhoittaa elämänsä, luopua turhasta ja omistaa aikaa rukoukselle. Matkalle ei silti kannata lähteä suurin odotuksin. Jumala antaa kullekin pyhiinvaeltajalle sen, minkä hyväksi näkee.

– Jos ihmiset lähtevät matkaan nöyrin mielin ja avoimina Jumalan työlle, he yleensä saavat kokea jotakin, joka kantaa pitkään vielä matkan jälkeen.

– Pyhiinvaellus antaa mahdollisuuden nousta arjen yläpuolelle. Olisi tärkeää, että perheet tekisivät pyhiinvaelluksia myös yhdessä. Se voisi olla arvokas yhdistävä kokemus.

Vaikka ortodoksisessa pyhiinvaelluksessa itse kulkeminen ei olekaan kovin olennaista, pitää Pöyhösen mielestä pyhiinvaellukseen silti liittyä myös tietty fyysinen ponnistus.

– Kun menen Athosvuorelle yksin, vältän käyttämästä siellä yleisiä kulkuneuvoja.

– On aivan erityinen siunaus saada kävellä Athoksella. Luonnonrauha Pyhällä Vuorella ei ole pelkästään hiljaisuutta vaan siinä aistii rukouksen pyhittämän todellisuuden. Kävellessä voi samalla itsekin lausua Jeesuksen rukousta.

– Pyhiinvaelluksilla on hyvä edetä rauhallisesti ja valmistautua henkisesti seuraavaan kohteeseen eikä vain ”pudottautua” nopeasti paikasta toiseen.

Olennainen osa pyhiinvaellusta on myös jumalanpalvelus.

– Perinteisesti synnintunnustuksella käynti ja ehtoollinen kuuluvat pyhiinvaellukseen. Jumala on kaikkialla, mutta ortodoksisen näkemyksen mukaan Hän kohtaa meidät juuri kirkossaan mysteerien eli sakramenttien kautta. Niissä Kristus välittää meille Pyhän Hengen.

Pyhiinvaelluksen ihme

Pyhiinvaelluksiin liitetään usein ihmeet, joita Pöyhösen mukaan todellisesti myös tapahtuu. Suurin ihme on kuitenkin se, että ihminen havahtuu huomaamaan syntinsä ja alkaa katua niitä.

Pöyhönen kertoo ihmisistä, jotka lähtevät Athokselle uteliaisuudesta, mutta palaavat kotiin muuttuneina, uudistuneina. Matkan jälkeen he ryhtyvät käymään kirkossa ja etsivät itselleen rippi-isän.

Parhaimmillaan pyhiinvaellus murtaa ihmisen hellästi, niin että hän luopuu itseriittoisuudesta, pyrkii ojentautumaan Jumalaa kohti noudattamalla kaikessa Hänen tahtoaan.

Jonkinlaisena ihmeenä voidaan pitää myös uutta Lammille rakentuvaa Athosvuoren Pyhien Perintösäätiön keskusta, jonka toiminnanjohtajana Pöyhönen nyt toimii. Tulevaisuudessa se on varmasti yksi maamme ortodoksisista pyhiinvaelluspaikoista.

Hannu Pöyhönen toivoisikin maahamme useampia pyhiinvaelluskohteita.

– Silloin autolla kulkiessa voisi pistäytyä luostareissa virkistäytymässä sekä hengellisesti että fyysisesti, niin että tavallinen kotimaan matkakin muuttuisi pyhiinvaellukseksi.

Teksti ja kuvat: Mari Vainio

Lisätietoja Athosvuoren Pyhien Perintösäätiöstä ja sen järjestämistä pyhiinvaellusmatkoista: www.athossaatio.fi.

Pyhyyden kosketus

”Olen vaeltaja. Muistan miten kaupunki, päämääräni, oli kätkössä kunnes sen tornit yhtäkkiä välähtivät näkyviin kuin leimahdus kaukana pilvien keskellä. Pian sumu peitti ne jälleen, mutta olin nähnyt kaupungin, eikä mikään pimeys voi pyyhkiä pois sitä näkyä.”

Näillä sanoilla alkaa kirjailija Stephen Grahamin kirja Salaperäinen pyhiinvaeltaja. Valamon luostari julkaisi sen vuonna 1992 ja luin sen heti innoissani parikin kertaa. Nyt lähes 20 vuotta myöhemmin kaivoin sen taas esille ja muistelen omia kokemuksiani vuosien saatossa lukuisissa historiallisissa paikoissa. Kirja kuvaa lämpimästi eläytyen venäläisten talonpoikien värikästä ja monivaiheista vaellusta pyhään kaupunkiin Jerusalemiin. Aikaa on kulunut yli 100 vuotta, mutta onko mikään oleellisesti muuttunut? Pyhiinvaellus, matkailun todennäköisesti vanhin muoto voi kuitenkin olla monille nykyajan ihmisille vieras ja kaukainen asia. Usein ajatellaan, että pyhiinvaellukset kuuluvat joko historiaan tai vieraisiin kulttuureihin, esimerkiksi keskiaikaan tai islamilaisuuteen. Mutta pyhiinvaeltajia on myös nykyaikanakin, niin idässä kuin lännessä.

Voimme kuitenkin hyvällä syyllä tehdä edelleen kysymyksen: Mitä on pyhiinvaellus? Useimmat yhdistävät sen tavalla tai toisella uskontoihin ja uskonnollisuuteen. Useimmille se tuo mieleen Mekan, Jerusalemin tai Pyhän maan. Perinteisesti pyhiinvaelluksilla tarkoitetaan matkoja oman uskonnon pyhiin paikkoihin. Tässä kohtaa haluaisin ihmisten muistavan, että kaikilla kristityillä on yhteinen alkukoti; Jerusalemin alkuseurakunta ja sen pyhät tapahtumat ja paikat. Emme voi rajata pyhyyden kohtaamista kuitenkaan vain maanpäällisiin historiallisiin paikkoihin, vaan jokainen joka on joskus toivonut pääsevänsä pyhiinvaellukselle, on jo lähtenyt matkaan. Ja kun on lähtenyt matkaan, jokainen askel vie kohti Jerusalemia. Sydän ohjaa silloin matkaamme ja askeleitamme ja hengelliset silmämme näkevät tulevan kohteen: Taivaallisen Jerusalemin. Sydämessämme on silloin kuin pieni kompassi, joka herkeämättä osoittaa oikeaan suuntaan.

Pyhiinvaellukselle lähdetään siksi, että saataisiin kosketus pyhyyteen. Monet ihmiset etsivät pyhiinvaelluksella apua sairauksiin, tai muihin elämän vaikeuksiin. Matkan tarkoitus on aina pyrkimys tavoittaa pyhyyttä ja jotakin tavallisesta elämästä täysin poikkeavaa. Matkat ovat myös toiviomatkoja, joihin liittyy monia toiveita ja odotuksia. Meillä Uudessa Valamossa pääkirkon salin vasemmalla puolella olevassa suuressa helmin koristetussa Jumalanäidin ikonissa on lukuisia sormuksia ja koruja merkkinä pyhiinvaeltajien täyttyneistä odotuksista.

”Ristin tien” kulkijoita ei ole koskaan pidetty ainoastaan seikkailijoina. Menneiden aikojen pyhiinvaelluksia ei voi rinnastaan tämän päivän turistilentoihin aurinkorannikoille ja satunnaisiin käynteihin pyhissä kohteissa. Ristin tie ja matkasauvaan tarttuminen merkitsi sen toteuttajalle monia usein fyysisiä vaikeuksia, mutta hengellisesti sen antoi kaiken. Se merkitsi henkilökohtaisen uskon vahvistusta, henkilökohtaista vakaumusta, joka teki elämän elämisen arvoiseksi. Toivioretki Pyhään Maahan osoitti tekijänsä palavaa uskoa ja lujaa luottamusta Jumalaan.

Pyhiinvaellus ei ole, kumma kyllä, kristityille hartauden harjoitukseen tai kirkollisiin rituaaleihin itsestään selvyytenä kuuluvaa. Ei mikään liturgisessa elämässä tai Raamatussa nimenomaan siihen kehota. Mielestäni se korostaakin kristityille hyvin ominaista toista piirrettä, joka on hyvin vanha; nimittäin kulkemista hengellisesti kohti toista elämää, kohti ikuista kaupunkia Salemia, Jumalan valtakunnassa. Pyhiinvaellus toteuttaa tämän pyrkimyksen jo tässä elämässä, ja näin toivo tulevan elämän palkkiosta kasvaa. Pyhiinvaeltaja asettaa oman itsensä korkeamman voiman käytettäväksi, vapautuu oman itsensä kahleista ja seuraa jotain suurta ja pyhää esikuvaa. Lisäksi ihminen on aina halunnut, kuten epäilevä Tuomas, omin silmin nähdä, omin käsin koskettaa, ja olla fyysisesti yhteydessä paikkaa, jossa Kristus tai pyhimykset ovat eläneet.

Pappismunkki Johanness

Kesän 2014 praasniekat, ristisaatot ja tiekirkot

Kesä kutsuu osallistumaan temppelijuhliin ja ristisaattoihin tai poikkeamaan matkanvarrella tiekirkkoihin.

IISALMI

Alapitkä
Pyhän Kolminaisuuden tsasouna
17.6. -18.6.
Lapinlahti
Kaikkien Pyhien kirkko
14.6. - 15.6.
Sukeva
Apostolien Pietarin ja Paavalin tsasouna
29.6.
Itäkoski
Pyhittäjä Arseni Konevitsalaisen tsasouna
6.7.
Iisalmi
Profeetta Elian kirkko
19.7. - 20.7.
Alapitkä
Pyhän Kolminaisuuden tsasouna
Pyhän Ristin ristisaatto Lapinlahti
31.7. - 1.8.
Sonkajärvi
Jumalanäidin kuolonuneen nukkumisen praasniekka
16.8. - 17.8.

JYVÄSKYLÄ

Saarijärvi
Pyhittäjä Arseni Konevitsalaisen tsasouna
11.6. - 12.6.
Viitasaari
Kristuksen kirkastumisen tsasouna
5.8.- 6.8.
Äänekoski
Jumalansynnyttäjän kuolonuneen nukkumisen tsasouna
14.8. - 15.8.

KUOPIO

Keitele
Pyhittäjä Arseni Konevitsalaisen kirkko
11.6. - 12.6.
Nilsiä
Pyhän Johannes Kastajan kirkko
23.6. - 24.6.
Pielavesi
Apostolien Pietarin ja Paavalin sekä pappismarttyyri Blasioksen kirkko
28.6.- 29.6.
Arkkipiispan tsasouna
Valassin praasniekka
26.7. - 27.7.
Tuusniemi
Apostolien Pietarin ja Paavalin kirkko
28.6. - 29.6.
Käärmelahti
Kristuksen kirkastumisen tsasouna
5.8. - 6.8.
Vehmersalmi
Pyhän Herman Alaskalaisen tsasouna
9.8.
Toivala
Jumalansynnyttäjän kuolonuneen nukkumisen tsasouna
14.8. - 15.8.
Luikonlahti
Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen tsasouna
29.8. - 30.8.

MIKKELI

Visulahti
Apostolinen Pietarin ja Paavalin tsasouna
28.6. - 29.6.
Harjujärvenkylä
Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen tsasouna
30.8.

RAUTALAMPI

Vesanto
Pyhän Johannes Kastajan rukoushuone
23.6. - 24.6.
Puroniemi
Apostolien Pietarin ja Paavalin kappeli
29.6.
Tervo
Pyhän profeetta Elian rukoushuone
19.7. - 20.7.
Suonenjoki
Kristuksen kirkastumisen kirkko
5.8. - 6.8.

ILOMANTSI

Parppeinvaaran
Kaikkien Pyhien praasniekka
14.6.
Hattuvaara
Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin tsasouna
28.6. - 29.6
Ilomantsi
Pyhän profeetta Elian kirkko
Iljan praasniekka
19.7. - 20.7.
Mutalahti
Jumalanäidin syntymän tsasouna
7.-8.9.
Sonkaja
Pyhän ristin ylentämisen tsasouna
13.-14.9.

JOENSUU

Eno
Kristuksen kirkastumisen tsasouna
5.8 - 6.8.
Honkavaara
Pyhän Johannes Kastajan tsasouna
23.- 24.6.
Sonkajanranta
Marian kuolonuneen nukkumisen kirkko
14.- 15.8.
Tuupovaara
Kristuksen käsittätehdyn ikonin kappeli
15.8.- 16.8.
Heinävaara
Kristuksen käsittätehdyn ikonin tsasouna
15.8.- 16.8.
Kovero
Pyhittäjä Herman Alaskalaisen tsasouna
8.8. - 9.8.
Saarivaara
Kristuksen kirkastumisen tsasouna
5.8. - 6.8.

LIEKSA

Jumalanäidin konevitsalaisen ikonin tsasouna
5.7. - 6.7.
Pyhän profeetta Elian kirkko
19.7. - 20.7.
Kirkkopuisto
Kristuksen kirkastumisen tsasouna
Ke 6.8. klo 9 liturgia
Vuonisjärvi
Neitsyt Marian kuolonuneen nukkumisen tsasouna
15.8.

NURMES

Valtimo
Pyhän Kolminaisuuden kirkko
7.6. - 8.6.
Valtimon Rasimäen kylä
Pyhän Johannes Kastajan tsasouna
23.6. - 24.6.
Bomban Pyhittäjäisien Sergein ja Hermanin tsasouna sekä Nurmeksen pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin kirkon kaksoispraasniekka
28.6. - 29.6.
Juuka
Pyhän profeetta Elian tsasouna
19.7. - 20.7.
Vuokko
Kristuksen kirkastumisen tsasouna
5.8. - 6.8.
Paalasmaa
Pyhittäjä Herman Alaskalaisen tsasouna
9.8.
Vastimo
Jumalansynnyttäjän kuolonuneen nukkumisen tsasouna
15.8.

TAIPALE

Outokumpu
Pyhän Hengen kirkko
8.6. - 9.6.
Polvijärvi
Pyhän Johannes Kastajan kirkko
23.6. - 24.6.
Viinijärvi
Jumalanäidin tihvinäläisen ikonin juhla
25.6. - 26.6.
Sotkuma
Pyhän profeetta Eliaan tsasouna
19.7. - 20.7.

HÄMEENLINNA

Forssa
Toimintakeskus
19.7.
Ahvenisto
Pyhän Johannes Kastajan kirkko
28.8. -29.8.

Lisätietoja seurakuntien nettisivuilta.

Tiekirkot

Heinävesi
Heinäveden Kirkastusvuoren kirkko
Heinävesi
Valamon luostarin Kristuksen kirkastumisen kirkko
Hämeenlinna
Hauho, Pyhän Johannes Kastajan kirkko
Iisalmi
Pyhän profeetta Elian kirkko
Ilomantsi
Hattuvaaran pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin tsasouna
Ilomantsi
Pyhän profeetta Elian kirkko
Juankoski
Ylösnousemuksen kirkko
Jyväskylä
Kristuksen ylösnousemuksen kirkko
Kuopio
Pyhän Nikolaoksen katedraali
Nurmes
Bomban tsasouna
Pielavesi
Apostolien Pietarin ja Paavalin sekä Pappismarttyyri Blasioksen kirkko

Lisätietoja: www.tiekirkot.fi

KALEVI KASALA

KALEVI KASALA

KALEVI KASALA

Merkintöjä luostarissa

Petserin luostari ja pyhiinvaellus Athos- vuorelle. Kolme kokijan rivejä mielensä liikahduksista.

Risto Lindstedtin matkapäiväkirjasta pyhiinvaellukselta Athoksella.

Päivä saa ensimmäiset kosketuksensa Pyhän vuoren lakiseen, valot vaihtavat vuoroaan, tähdet haaltuvat näkymättömiin, varjot ryhdistäytyvät ja hakeutuvat muuttuviin hetkiasemiinsa.

Luostari valaistuu materiaalisiin yksityiskohtiinsa. Sen julkiseinä alkaa siitä, mihin 300 metrin korkuinen kalliojyrkänne päättyy. Se on ulkoisestikin sitä millaisena sitä hengellisenäkin pidetään: erittäin ryhdikäs. Simonopetran maineeseen kuuluu myös bysanttilaisen kirkkolaulun laadukas osaaminen. Kauneintakaan päivännousua ei yleensä voi kuvata sanomalle, että se on perinteisesti laadukas. Bysanttilaista kirkkolaulua kyllä voi."

"Stavronikitan on korkealla kalliolla, meren äärillä, ja sitä pidetään yhteä Pyhän Vuoren kauneimmista luostareista. Luostari on myös yksi pienemmistä. Ihmisen kokoisilla mittasuhteilla on merkityksensä. Luostarin portilla, viiniköynnöksien varjostuksessa, tuntuu jo rinkan heivaaminen selästä perille pääsyltä.

Pitkä munkki käy sytyttämässä vierasmajan käytävien ja portaikkojen öljylamput. Ne ovat pieniä kuutamoita. Pimeän vallat eivät enää tänä yönä tästä laajene. Tuoksuu kadonneelta maailmalta ja perillä olemiselta."

"Pientä, hämärää ja suojaisaa, Stavronikitan kirkko on kuin tasku. Taskussa kaikki on lähempänä. Nurkkautuneena en kuitenkaan juuri nyt näe Theofanes Kreetalaisen 1546 maalaamia ikoneita, niitä, joita monissa taidekirjoissa näkee. Tämä on suuren toivon ja kirkastumisen maailma, jota liekit kannattelevat.

Ehkä tämä on juuri se kokemuksen hetki, jota lähdin etsimään. Kokemus on vain kovin helposti merkityksiä vuotava sana. Sitä tulisi käyttää pohjaan saakka painuvien tuntemuksien kuvajaisena samalla lailla kuin tulisi kuvata kynttilöiden liekkien katoamista lattian mosaiikkiin häilyvinä heijastuksina. Ei pysty.

Tito Colliander, kirjasta Ristisaatto

Hän näki itsensä polvillaan kädet ristissä, musertuneena, sokaistuneena ja huumautuneena, ja sitten nousemassa, kääntymässä ja kulkueeseen liittyneenä kuin aallonpohjan mukana liukumassa eteenpäin kohti kaukaisuutta, kohti jotain pyhää ja uudeksi muuttunutta. Ja hän tiesi, tunsi vaistollaan, ettei kukaan kääntäisi kysyvästi päätään, ettei yksikään koko tästä joukosta vilkaisisi häneen uteliaasti ja ihmeissään – hänelle vain tehtäisiin tilaa, niin kuin nyt."

"Ensin aloittivat Neljänkymmenen marttyyrin ja Barbaran kirkkojen kellot rytmikkään, hilpeän sävelmän. Niiden soitto jatkui koko ajan, kun ikonit perätysten etenivät ohi pitkin katua, ja ristisaaton lähestyessä luostarin porttia alkoivat kaikua heti portin sisäpuolella olevan vanhan Nikolain kirkon neljä pientä kelloa. Niiden hauras ja hiukan säröinen sointi, joka kertoi pitkästä iästä, peittyi samassa luostarin pihalta suuresta kellotapulista kajahtavaan yhteissoittoon. Tapulin kelloista kookkaammassa oli mahtava ääni. Ja sitä pienemmät ja kaikkien pienimmät, jotka riippuivat sen alapuolella kuuden arkadikaaren alla, läppäsivät kuin olivat tahtoneet räjäyttää ilman riemullaan – se oli kuin tervetuliaissyleily."

"Ja laskeutuessaan polvilleen kirkon lattialle hän rukoili heidän kaikkien puolesta. Hän rukoili vaimonsa puolesta, Nean ja Torstenin puolesta, kaikkien tuntemiensa ja tuntemattomien. Pian hän olisi jälleen kotona ja kaupungissa. Mutta nyt hän tiesi, että kaikki ihmiset, jotka hän silloin kohtaisi, olisivat vain yhteen sulautuneita osasia pyhän hengityksen ikuisessa ja muuttumattomassa, koskaan pysähtymättömässä rytmissä."

Niklas Salmi, Athoksen pyhiinvaelluksella

Sidon sannikkaat
astun kuorsausten yli
aamukasteeseen

Joistakin kynttilöistä
on vahaa valunut
enemmän kuin toisista.
Silti liekki on
aina uusi.

Luen rinnakkain
Rumia ja Franciscus Assisilaista.
Tiedän: he ovat nähneet
Jumalan,
ulapan,
veden taivaan yhteyden.
Aamuneljältä astun suurmarttyyri
Demetrioksen kappeliin
tuohustulien himmeässä valossa
munkkien uniset, viattomat parrat
värisevät Jumalan kiitosta
tuhat vuotta täällä on rukoiltu
tuhat vuotta kasvettu kohti rakkautta
tuhat vuotta katsottu sydämeen

auringon kallo alkaa vuodattaa mirhaa
ja ensimmäistä kertaa sitten lapsuuden
palan puhtaasti

Arkkipiispa Leo vieraili Pyhällä Maalla

Arkkipiispa Leo teki virallisen vierailun Jerusalemin patriarkaattiin huhti-toukokuun vaihteessa. Vierailu tapahtui patriarkka Teofiloksen kutsusta.

Arkkipiispa Leo tapasi matkan aikana Jerusalemin patriarkaatin pyhän synodin jäseniä, Israelin sekä Palestiinan hallinnon edustajia ja vieraili Raamatun pyhillä paikoilla. Vierailun huipentuma oli patriarkan johdolla Pyhän Haudan kirkossa toimitettu yöllinen liturgia.

– Vierailu Jerusalemissa on tärkeä sekä pyhiinvaelluksena Raamatun pyhille paikoille että Suomen kirkon ja Jerusalemin patriarkaatin lämpimien suhteiden vahvistamiseksi, toteaa arkkipiispa Leo.

Patriarkaatti otti arkkipiispan ja hänen seurueensa sydämellisesti vastaan. Patriarkka Teofilos luovutti vierailun yhteydessä arkkipiispa Leolle Pyhän Haudan ritarikunnan suurristin. Pyhän kaupungin lisäksi vierailukohteita olivat Jeesuksen elämän keskeiset paikat kuten Betlehem, Tabor, Nasaret, Kaana, Tiberias, Jordan, Jeriko ja Kapernaum. Patriarkka Teofilos toivoo, että arkkipiispan esimerkin rohkaisemana suomalaiset pyhiinvaeltajat tulisivat enemmälti käymään pyhillä paikoilla.

Vierailun mieliinpainuvin kokemus oli Pyhän haudan kirkossa toimitettu liturgia. Palveluksessa oli läsnä useita piispoja, kymmenittäin papistoa sekä sadoittain pyhiinvaeltajia.

Vaikka pyhän haudan kirkko on itsessään suuri, on itse hautakappeli suhteellisen pieni.

- Paikalla jo aikaisemmin käyneenä olin ihmetellyt, miten kappeliin mahtuu toimittamaan liturgiaa? Eihän siellä ole alttaripöytää uhripöydästä puhumattakaan. Mutta mikä muu voi olla uhripöytien uhripöytä kuin Kristuksen pyhä hauta! Itse alttari oli katettu väliaikaisena sen kiven päälle, jolla enkeli oli ilmoittanut haudalle tulijoille sen olevan tyhjä. Silmät olivat auenneet, ihmetteli seurueessa mukana ollut diakoni Risto Aikonen.

Arkkipiispan vierailuseurueeseen kuuluivat Joensuun seurakunnan kirkkoherra Iivo Suvanto, Ortodoksisen seminaarin opettaja pastori Mikko Sidoroff, nunna Kristoduli, yliopiston lehtori, diakoni Risto Aikonen ja hallinnollinen sihteeri Kaj Appelberg.

Mikko Sidoroff

Kapitoliaksen metropoliitta Isihios oli matkan isäntänä ja ansiokkana oppaana pyhillä paikoilla. Kuvassa hän kertoo Herodeksen autenttisesta hautapaikasta.

Pyhän haudan äärellä.

Hänen Autuutensa Jerusalemin patriarkka Teofilos III ja KP Karjalan ja koko Suomen arkkipiispa Leo toimittivat liturgian Pyhällä haudalla yhdessä runsaslukuisen papiston ja pyhiinveltajien kansa

HANNU PÖYHÖNEN

Athos-säätiön ensimmäinen vilkas kesä

Hämeenlinnan liepeille Lammiin viime toukokuussa muuttanut Kaikkien Athosvuoren Pyhien Perintösäätiö valmistautuu ensimmäiseen vilkkaaseen kesään kävijöiden kohtaamisessa.

Säätiön alue on iso, tontteineen ja vuokramaineen lähes 70 hehtaaria. Rakennuksiakin on yli 20.

Tiloissa järjestetään kursseja, seminaareja ja näyttelyitä. Keskuksessa toimitetaan päivittäin myös jumalanpalveluksia aamuin ja illoin, toistaiseksi pääsääntöisesti maallikkovoimin.

Alueen luonnonrauha ja kauneus tarjoavat ihanteelliset olosuhteet ortodoksisella hengelliselle elämälle. Säätiön tulevaisuuden haaveena onkin, että paikalle syntyisi aikanaan luostariyhteisö, joka paitsi tekee tunnetuksi Athosvuorta myös elää sen hengessä. Lisäksi alueelle on suunnitteilla monenlaista sosiaalista palvelutoimintaa erityisesti vanhuksille.

Athos-Säätiön tiloissa on tänä kesänä neljä näyttelyä yhtä aikaa: Konstantinos Ksenopouloksen ”Athosvuoren munkkeja ja bysanttilaisia ikoneita”, Jorma Heleniuksen ”Ikuisuuden kosketus. Ohitse kiitäviä hetkiä luonnossa”, Markus Paavolan taidevalokuvanäyttely ”Hiljaisuuden kuvia Pyhältä Vuorelta” ja Kyllikki Suden ”Pyhiä kuvia lasin keinoin”. Näyttelyt ovat avoinna päivittäin maanantaita lukuun ottamatta. Tiloissa toimii myös ortodoksinen kirjakauppa Filokalia ja käytettyjen tavaroiden puoti.

Kesän päätapahtuma on seminaari ”Sielun tuskalla ja rakkaudella Kristuksessa. Isä Paisios, eksyksissä olevien hengellinen opas” 4.-6.7. Seminaariin on tulossa Pyhän Andreaan skiitan johtaja vanhus Efraim Athokselta, nunna Kristoduli sekä muita suomalaisia ja kreikkalaisia luennoitsijoita. Säätiö järjestää myös kursseja aina ruuanlaitosta kieliin ja puutöihin asti sekä toteuttaa kaksi pyhiinvaellusmatkaa Pohjois-Kreikkaan (8.-16.9.) ja Pyhälle Maalle (2.-9.11.).

Säätiön keskukseen vihittiin talvella kappeli Pyhälle Kosmas Aitolialaiselle. Työn alla on myös kaksi muuta kirkkoa, joista toiseen tehdään jo seinämaalauksia.

Hannu Pöyhönen

Häivähdys enkelielämää

Luostarielämästä käytetään usein sanontaa enkelielämä. Se kuulostaa meistä maailmassa elävistä ensi kuulemalta postikorttimaiselta idylliltä, jossa munkit ja nunnat hartaina, vailla tavallisen ihmisen heikkouksia ja kiireitä voivat hiljentyä Kristuksen salaisuuden ja uskon mysteerin edessä.

Ei tarvitse kuitenkaan monta kertaa vierailla esimerkiksi Valamon luostarissa, huomatakseen, että siellä nämä kilvoittelijaveljet työskentelevät arkisesti hotellin vastaanotossa tai viinitilalla, kuka missäkin hänelle osoitetussa kuuliaisuustehtävässä.

Se on kuitenkin vain luostarielämän pintavaahtoa. Ydin löytyy - paitsi luostarin asukkaiden omasta hengellisestä elämästä - ennen kaikkea yhteisistä päivittäisistä palveluksista. Juuri ne yhdistävät Kristuksessa meidät maallikot ja meidän heikon kilvoituksemme vuosisataiseen ja vuosituhantiseen palvelus- ja rukousketjuun, Heinäveden ja Laatokan Valamon isien, edesmenneitten ja ajassa olevien kanssa. Siinä me pyhiinvaeltajat saamme kokea edes häivähdyksen enkelielämästä.

Luostarissa pyhiinvaeltaja on kuin formulakuski kisassa: jo lyhytkin varikkokäynti uudistaa ja parantaa sielujemme hengellistä tilaa ja antaa voimaa kilvoitukseen, myös pyhiinvaellusmatkan päätyttyä.

Luostarin hiljaisuudessa ja luonnonrauhassa saan osallistua yhdessä veljien tai sisarten kanssa hiljentymiseen, nöyrtymiseen, katumukseen, samoin kuin kiitokseen ja ylistykseen. Silloin koen jotain sellaista, jota koetan varjella sydämessäni siihen saakka, kunnes seuraavalla pyhiinvaellusmatkalla saan Jumalan armosta ja rakkaudesta uudistaa kokemani ja lääkitä sieluni kaipausta.

Enkelielämä ei ole tarkoitettu kaikille. Sen kokeminen - edes häivähdyksenomaisesti - on kuitenkin meille hyvästä. Enemmänkin: se on meille ortodoksikristityille suuri etuoikeus ja Jumalan rakkauden osoitus!

Risto Nordell

Uutisvaaka

Patriarkaatin nuorisoa kalastetaan pian uudella verkolla

Äitikirkko kutsui viitisenkymmentä nuorisotyöstä vastaavaa eri puolilta maailmaa koolle Konstantinopoliin 1.- 4.5. International Youth Forum 2014 -tapahtumaan. Avauspuheessaan patriarkka Bartholomeos evästi osallistujia käsittelemään elintärkeää aihetta: nuorten palvelemista virallisen kansainvälisen nuorisotyön verkoston kautta.

Patriarkka otti kantaa myös internetin käyttöön. Hän muistutti, että emme jätä teologisia kirjojakaan kirjoittamatta sen takia, että jossain julkaistaan heikkotasoisia tai sopimattomia kirjoja. Saman tulisi päteä uusien medioiden käyttöön.

- Aika, jonka rippi-isä käyttää kommunikoidakseen nuoren kanssa internetissä ja sosiaalisessa mediassa, etenkin jos nuori ja aikuinen sijaitsevat kaukana toisistaan, voi osoittautua käyttökelpoiseksi ja tehokkaaksi, kunhan toimitaan kirkon opetuksen mukaan, hän kommentoi.

Tulevaisuuden kannalta päivien suurin saavutus on julkilausuma, jossa esitetään virallisen kansainvälisen ortodoksisen nuorisoverkoston luomista. Verkostoa koordinoi patriarkan nimittämä johtaja ja kuusihenkinen komitea, jonka jäsenet valitaan maantieteellisesti kattavasti. Verkoston työvälineinä käytetään internetiä, erilaisia sovelluksia sekä kahden vuoden välein pidettävää nuorisokonferenssia. Ensi vaiheessa verkosto on nuorisotyötä tekevien välinen ja sen avulla voidaan luontevasti jakaa eri alueiden parhaita käytäntöjä. Verkosto voidaan laajentaa palvelemaan suoraan lapsia, nuoria ja lapsiperheitä. Päätöksen verkoston luomisesta tekee patriarkka ja vuoden 2016 suuri synodi.

Maria Kauppila

ORTODOKSINEN DIAKONIA RY

– uusi yhdistys Joensuuhun

Joensuuhun on perustettu toukokuussa 2014 uusi yhdistys, Ortodoksinen diakonia ry. Yhdistys tekee paikallista diakoniatoimintaa yhdessä ortodoksisen seurakunnan ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa.
Yhdistys toimii ortodoksisen arvomaailman pohjalta ja sen tehtävänä on kristillinen diakoniatoiminta. Sen toiminta perustuu yhteisöllisyyden tukemiseen ja syrjäytymisen ehkäisemiseen, ja toiminnassa pyritään yksilön elämän ja minuuden vahvistamiseen. Yhdistys perustuu erityisesti tuetun vapaaehtoistoiminnan pohjalle. Lisää tietoa yhdistyksestä, toiminnasta ja jäsenyydestä www.ortdia.fi. ◆

Ortodoksinen diakonia ry

Tarvetta kansainväliselle ortodoksiselle medialle

Kansainvälinen parlamenttienvälinen ortodoksinen yhteistyöelin (Interparliamentary Assembly Orthodoxy) järjesti 12.–15.5. Thessalonikissa Kreikassa konferenssin teemalla "Kristinusko – ortodoksisuus ja media modernissa maailmassa".

Seminaari kokosi yhteen lukuisien maiden parlamentaarikkoja, media-alan tutkijoita sekä ortodoksisten, orientaali -ortodoksisten kirkkojen sekä ekumeenisten lehtien ja verkkosivustojen edustajia. Suomesta seminaariin osallistui kirkon tiedottaja Vlada Wahlstén.

Konferenssi oli uranuurtava, sillä edellisen kerran vastaavanlainen kansainvälinen ortodoksinen mediakonferenssi järjestettiin viisitoista vuotta sitten. Konferenssissa johtopäätöksenä todettiinkin, että jatkossa tulisi tehdä entistä tiiviimmin ja säännöllisemmin yhteistyötä median saralla. Kuten ekumeeninen patriarkka Bartolomeos totesi konferenssin videotervehdyksessään, valtamedia tuntee huonosti ortodoksisen kirkon, uutisoi siitä vain toisinaan ja on uutisoinnissaan harvoin objektiivinen. Keskusteluissa korostui tarve konkreettiselle toiminnalle journalismin laadun parantamiseksi.

Ortodoksisen kansainvälisen yhteistyön ja median kehittäminen oli monien mielestä paras vastaus sekularisoituneen yhteiskunnan ja median tuomiin haasteisiin. Konferenssi osoittikin, kuinka samanlaisten haasteiden parissa kirkot painivat paikallisella tasolla. Kirkkojen maailmanneuvoston viestintäjohtaja Mark Beach korosti monien muiden tavoin, että kirkon tulee jatkaa työtään ja jakaa ainutlaatuista näkökulmaansa kaikkeen maailmassa. Vaikka mediateknologia muuttuu ja yhteiskunta erkanee yhä enemmän kirkosta, usko ja totuus pysyvät muuttamattomina.

Vlada Wahlsten

Kreikan ortodoksisen kirkon Synodaalisen komitean viestinnän, julkisten suhteiden ja sivistyksen puheenjohtaja, korkeasti pyhitetty Nafpaktoksen metropoliitta Hierotheos piti avajaispäivänä puheenvuoron, jonka jälkeen hän antoi toimittajille haastatteluja.

Kirkkomme maailmalla

Rukoilkaamme rauhaa, rauhaa Ukrainaan!

Kirkko on vuosisadasta toiseen rukoillut rauhan puolesta. Vuosisadasta toiseen ihmiset ovat joutuneet kohtaamaan väkivaltaa ja lietsoutuneet vihanpitoon. Todellisuus muuttuu mustavalkoiseksi ja näennäisesti vaihtoehtoja ei ole.

Vaikka Ukrainassa joukkoväkivaltaa on esiintynyt vasta muutaman kuukauden, on sen taustalla vain hatarasti toimiva yhteiskunta. Ihmisten luottamus vallanpitäjiin on ollut rapautuneena jo pitkään. Mutta arki on silti jatkunut, vaikka niukkanakin.

Vaikka toivomme toista, niin näköpiirissä ei tässä vaiheessa enää ole, että tilanne rauhoittuisi kovinkaan pikaisesti. Näyttää päinvastoin siltä, että väkivallan kierre jatkuu ja että vastakkainasettelu monin eri tavoin syvenee. Yksinkertaista ratkaisua ei ole. Asteittainen rauhoittuminen on pitkän ja vaivalloisen taipaleen takana.

Ukrainassa toimivat kristityt kirkot rukoilevat rauhan puolesta. Kirkkojen piispat vetoavat yhä uudelleen valtaa pitäviin ja oppositioon väkivallasta ja vihanpidosta luopumisen puolesta. Papit lohduttavat surevia ja rohkaisevat vaikeassa tilanteessa olevia. Keräysvaroin avustetaan kaikkein pahimpaan hätään joutuneita.

Maassa toimii kolme ortodoksista kirkkoa, joista yksi on kanonisesti muiden kirkkojen tunnustama, Moskovan patriarkaatin alainen sisäistä autonomiaa nauttiva Ukrainan ortodoksinen kirkko. Kaksi muuta ovat Kiovan patriarkaatti ja pienehkö Ukrainan autokefaalinen kirkko. Nämä eivät ole harhaoppisia, mutta ovat tällä hetkellä niin sanotusti skismaattisia.

Helmikuun lopulla on kanonisen ortodoksisen kirkon pitkäaikainen päämies, metropoliitta Vladimir, vetäytynyt vanhuuden lepoon. Kiovan metropoliitan tehtävien hoitajaksi on Ukrainan kirkon synodi määrännyt Tšernovitsyn ja Bukovinan metropoliitan Onufrin (s. 1944). Tätä hiippakuntaa hän on johtanut vuodesta 1990. Kiovan metropoliitan tehtävien hoitajana hän johtaa Ukrainan kirkon synodia ja on lisäksi Moskovan patriarkaatin synodin jäsen.

Metropoliitta Onufri vetoaa Ukrainan asukkaisiin:

”Jumalan rakkaus kattaa meidät kaikki. Jumalallisen laupeuden valtameressä häviävät kaikki maalliset intohimot ja vastakkainasettelut. Tämän takia Kristuksen Kirkko ei jaa laumaansa kansallisten tunnusmerkkien tai poliittisten mielipiteiden mukaan. Me rukoilemme kaikkien puolesta, olivatpa he millä puolella barrikadeja tahansa. --Ukrainan kansalaisten kesken on todella olennaisia ristiriitoja. Tälle ei pidä ummistaa silmiään. Yhteisymmärrystä ja kompromisseja ei tule kuitenkaan hakea asein, vaan neuvottelupöydän ääressä. Mikä tahansa väkivallanteko synnyttää vain uutta väkivaltaa.”◆

Sergius Colliander

media

YLE Radio 1

4.6. Aamuhartaus, klo 6.15 ja 7.50, Filantropian toiminnanjohtaja Riina Nguyen
15.6. Liturgia, klo 11-12 Pyhän Aleksanteri Nevskin ja Pyhän Johannes Krysostomoksen kirkko, Hämeenlinna
17.6. Iltahartaus klo 18.50, pappi Elias Huurinainen
12.7. Aamuhartaus, klo 6.15 ja 7.50, pappi Rauno Pietarinen
13.7. Liturgia klo 11-12 Pyhän Nikolaoksen katedraali, Kuopio
15.7. Iltahartaus klo 18.50, Pappi Sergius Colliander
23.8. Aamuhartaus, klo 6.15 ja 7.50, Nunna Kristoduli
27.7. Liturgia, klo 11-12 Pyhän Nikolaoksen kirkko, Vaasa
2.8. Aamuhartaus, klo 6.15 ja 7.50, Maria Takala-Roszczenko
10.8. Liturgia, klo 11-12, Valamon luostarin Kristuksen kirkastumisen kirkko, Heinävesi
19.8. Iltahartaus klo 18.50, Kasvatusasiainkoordinaattori Sirpa Okulov
24.8. Liturgia, klo 11-12, Uspenskin katedraali, Helsinki

SODASTA PELASTUNEITA IKONEITA ESILLÄ HÄMEEN LINNASSA

Hämeen linnan ”Viimeinen tuomio – Ikoneita Itä-Karjalasta” -näyttely esittelee 1600–1800-lukujen uskonnollista taidetta. Näyttelyn esineet on tuotu jatkosodan aikana Suomeen turvaan sodan jaloista, ja ne löydettiin uudelleen 1970-luvulla Turun linnan uumenista. Näyttelyn esineistöön kuuluu pienois- ja matkaikonostaaseja, maalattuja ikoneja sekä ristejä.

Näyttelyn ikoneilla on monivaiheinen historia. Vuosina 1943–44 taidehistorioitsija Lars Pettersson sai tehtäväkseen koota talteen kirkollista esineistöä Itä-Karjalasta ja samalla dokumentoida alueen rakennuskantaa. Ikonit ja ristit talletettiin osin Turun linnaan, osin muualle Suomeen. Valtaosa esineistä palautettiin sodan päätyttyä Neuvostoliittoon, mutta osa niistä jäi syystä tai toisesta Turun linnaan. Nykyisin esineet kuuluvat Kansallismuseon kokoelmiin.

Hämeenlinnan näyttelyssä esillä on erityisesti maalattuja ikoneja sekä pienois- ja matkaikonostaaseja, joista vanhimmat ovat 1600-luvulta.

”Viimeinen tuomio – Ikoneita Itä-Karjalasta” -näyttely on avoinna Hämeen linnassa 19.1. 2015 saakka. Hämeen linna, Kustaa III:n katu, Hämeenlinna

Luostarit kirjallisuudessa

Luostareita käsittelevä kirjallisuus on hyvin laaja, mistä johtuen tässä artikkelissa esitellään ainoastaan joitakin Suomen luostareihin liittyviä kirjoja. Aineisto voidaan jakaa tietokirjoihin, mikä on lukumääräisesti suurempi ryhmä teoksia, ja kaunokirjallisuuteen.

Valamon luostari on suuruutensa ja merkittävyytensä vuoksi ollut kirjailijoiden runsaan huomion kohteena jo vuosisatoja. Vanhin Valamoa kuvaava matkakirja on luonnontieteilijä Nikolai Ozeretskovskin vuonna 1792 Pietarissa julkaistu *Putešestvie po ozeram Ladozkomu i Onežkomu* eli Matka Laatokan ja Äänisen järvillä. Pietarilaisen kirjailija Aleksandr Muravevin matkakertomus Valamon luostarista julkaistiin vuonna 1837 teoksessa *Putešestvie ko svjatim mestam russkin* eli Matka venäläisille pyhille paikoille. Kirjassa kerrotaan igumenin ja veljestön kanssa käydyistä keskusteluista ja luostarin pitkästä historiasta sekä Amerikkaan suuntautuneesta lähetystyöstä. Luostarin arkea kuvaa elävästi vuonna 1889 ilmestynyt V.I. Nemirovits-Dantsenkon teos *Krestjanskoje tsarstvo* eli Talonpoikien valtakunta. Kirjassa on kärjekkäitä huomioita luostarista, mistä johtuen se oli ainakin Konevitsassa veljestölle lainauskiellossa. Kirjailija kertoo teoksessaan eri verstaista ja siitä, kuinka Valamosta oli 1800-luvun loppuun mennessä tullut omavarainen yhteisö ja miten sen jäsenet miltei poikkeuksetta olivat lähtöisin talonpoikaisista oloista. Kaikki mainitut kirjat ovat venäjänkielisiä. Elias Lönnrot teki kesällä 1828 jalkaisin matkan Hämeeseen, Savoon ja Karjalaan. Matkallaan hän tutustui myös Valamoon ja kuvaa varsin laajasti 28.–29.6. tapahtunutta vierailua teoksessaan *Vaeltaja*.

Suomenkielisiä tietokirjoja Valamosta

Valamoa käsitteleviä kirjoja on ilmestynyt 1970-luvun lopulta lähtien varsin runsaasti. Valamo-seura ry. julkaisi vuonna 1973 *Valamo. Historiaa ja kuvia Laatokan luostarisaarilta* ja vuonna 1982 *Valamo ja sen sanoma* teoksen. Molemmat kirjat esittelevät luostarin historiaa sekä mm. kirkkomusiikkia, arkkitehtuuria, kirjallisuutta, ikonimaalaamon toimintaa ja arvokasta irtaimistoa. Uuden Valamon pääkirkon vihkiäisjuhlaa kuvaa vuonna 1978 julkaistu veli Kristoforoksen toimittama *Uusi Valamo kesäkuun viidentenä 1977*. Valamon ystävät ry:n toimesta ilmestyi 1980 *Muistoja Valamosta*, jossa sekä ennen sotaa että Uudessa Valamossa vierailleet kertovat muistojaan ja luostarin merkityksestä heidän elämäänsä. Samalta kustantajalta ilmestyi seuraavana vuonna Nikolai Saikin *Valamon esilukija kertoo* -muistelmat. Tuottelias arkkimandriitta Panteleimon on kirjoittanut lukuisia Valamoon liittyviä teoksia, mm. *Igumeni Gabriel* vuonna 1988 ja *Kristuksen kirkastumisen luostari Uusi Valamo 1940–1990* vuonna 1990. Uudemmista Valamo teoksista mainittakoon Reijo Rüsterin valokuvilla varustettu arkkimandriitta Arsenin kirjoittama *Tuokiokuvia Valamosta* vuodelta 2000 ja arkkimandriitta Sergein toimittama laajaan tutkimustietoon pohjautuva *Valamon luostarin aarteet* vuodelta 2011 sekä Kati Parppein viime vuonna ilmestynyt *Laatokan Valamo 1800-luvun matkailijoiden kuvaamana* -teos, joka esittelee monipuolisesti Valamoa käsittelevää kirjallisuutta ja sanomalehtiartikkeleita.

Lintulaa esittelevien tietokirjojen määrä on vielä vähäinen. Lintulan luostarin ystävät ry. julkaisi vuonna 1985 teoksen *Lintula. Pyhän Kolminaisuuden luostari.* Vuonna 1998 Valamon toimesta julkaistu *Lintulan luostarin historia. Karjalan Kannakselta Etelä-Savoon.* on kattava kuvaus luostarista sen perustamisesta nykypäivään. Teoksessa kerrotaan pyhän Johannes Kronstadtilaisen osoittamasta tuesta luostarille, sisaristosta ja rippi-isistä sekä esitellään Kivennavan Lintulassa olleita ikoneja ja sakraaliesineistä. Teoksen teksteistä vastasivat sisar Eeva, Hanna Kemppi, sisar Kristiina, Päivi Savinainen ja Kristina Thomenius. Vuonna 1992 Valamon luostari julkaisi arkkimandriitta Panteleimonin toimittaman kirjan *Lintulan kronikka.* Teos sisältää otteita sisarten päiväkirjoista, kirjeitä ja pieniä kertomuksia merkittävistä tapahtumista ja sattumuksista. *Pyhän Kolminaisuuden kunniaksi. Vuoden kierto Lintulan luostarissa* -teos ilmestyi luostarin omana julkaisuna vuonna 1995. Lintulan luostari julkaisi vuonna 2006 kirjan *Hyvän osan valinneet.* Sen teksteistä vastasivat nunnat Ksenia ja Kristoduli sekä Kari Kotkavaara. Kauniisti kuvitettu tietoteos avaa lukijalle luostarin historian lisäksi

luostarielämän perusteita ja rukouselämää sekä kuvaa Petros Sasakin työn vaiheita Lintulan ikonostaasin parissa.

Konevitsan luostarista on ilmestynyt suomenkielellä kolme teosta, joista vanhin on Suomen ortodoksisen pappisseminaarin oppilasyhdistyksen vuonna 1983 julkaisema Jorma Heikkisen toimittama *Konevitsan luostari*, joka kertoo luostarin historiasta, arkkitehtuurista ja aineellisesta perinnöstä sekä sisältää luostarissa eläneiden ja vierailleiden muistelmia. Vuonna 1993 ilmestyi Otavan kustantamana pappismunkki Arsenin toimittama mustavalkokuvitettu *Konevitsan luostari* historiateos. Konevitsa ry. julkaisi vuonna 2002 arkkimandriitta Arsenin toimittaman teoksen Konevitsan uudelleensyntyminen, joka nimensä mukaisesti kertoo Moskovan patriarkaatin Konevitsan historialliselle saarelle perustaman uuden luostarin syntyvaiheista. Petsamon luostarin historia on kuvattu arkkimandriitta Panteleimonin kirjoittamassa *Luostari Jäämeren rannalla* -kirjassa vuodelta 1990.

Luostarit kaunokirjallisuudessa

Kaunokirjallisuuden osuus luostareita käsittelevissä teoksissa on huomattavasti tietokirjoja vähäisempi. Suomalainen lukija voi nauttia Nikolai Leskovin kirjoittamasta, alkukielellä jo vuonna 1873 julkais-

tusta *Lumottu vaeltaja* -romaanista. Siinä Konevitsasta Valamoon laivalla matkustava noviisi kertoo elämänsä värikkäistä vaiheista. Leskov omisti vielä vuonna 1892 Pietarissa julkaistun *Monašeskije ostrova na Ladožkom ozere* eli Luostarisaaria Laatokan järvellä, toistaiseksi suomentamattoman laajahkon kertomuksen, Valamolle ja Laatokan luostarisaarille. Häämatkansa Valamoon tehnyt Ivan Smeljov kirjoitti 1890-luvulla kirjan *Vanha Valamo*, joka julkaistiin suomeksi 1990-luvulla. Kesällä 1896 Juhani Aho vieraili Valamossa ja tallensi vaikutelmiaan *Kootuissa teoksissa* julkaistuun kriittiseen matkakertomukseen. Ahon teksti jää venäläisiin kuvauksiin verrattuna ulkokohtaiseksi. Kieltä taitamattomana hän ei saanut kontaktia veljestöön ja lisäksi hän vertaa luostarisaarilla näkemäänsä Italian kirkollisiin kohteisiin. Boris Zaitsev kuvaa sotaa edeltävää luostarielämää *Valaam* -nimisessä teoksessaan, joka julkaistiin venäjäksi Tallinnassa vuonna 1936.

Tito Colliander kertoo 1975 ilmestyneessä muistelmateoksessaan Måltid, joka ilmestyi suomeksi 1973 nimellä Ateria vierailuistaan Valamossa. Yhdessä valokuvaaja Pertti Hietasen kanssa hän teki 1974 kauniin kuvateoksen Uusi Valamo. Lapsuuttaan ja nuoruuttaan Valamossa viettänyt Eino Salakka on muistellut elämäänsä Lapsuuteni Vanha Valamo -teoksessa vuodelta 1980. Rovasti Arvi Karpov puolestaan muisteli poikakodin vuosiaan vuonna 1985 julkaistussa Valamo syvällä sydämessäni -kirjassa. Arkkimandriitta Panteleimon on kirjoittanut kaksi osittain totuuspohjaista romaania, joista Timanttiristi. Munkin tie ilmestyi vuonna 1992 ja Unen laiva. Luostarivanhuksen elämä vuonna 1994. Ensin mainittu kertoo igumeni Haritonista ja jälkimmäinen skeemaigumeni Johanneksesta. Kirjailija Hellevi Matihalti kuvaa romaaneissaan Niin mieletön ikävä (1995) ja Siipiä vaille enkeli (2000) Katja nimisen tytön hitaasti kypsyvää luostarikutsumusta. Kirjat liittyvät Lintulan luostariin ja niitä taustoittavat äiti Kristodulin nunnakokelasajan päiväkirjat ja kirjailijan kirjeenvaihto hänen kanssaan. Luostarien hengellinen elämä on syvää ja niiden historia on mielenkiintoinen. Pyhillä paikoilla tapahtuu koko ajan uutta, joten myös tulevaisuudessa on varmasti luvassa mielenkiintoista luettavaa.

Piispa Arseni

SIELUN SAARILLE – Suomen lähialueiden luostareita

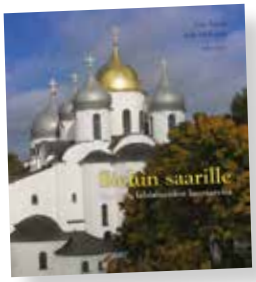

Vesa Takala, Jyrki Härkönen, Kirjapaja, HELSINKI, 2014 (143 s). ISBN 978-952-288-091-8.

Vasta ilmestynyttä kuvateosta tervehtii todella ilolla, sillä se antaa yhteen koottuna kaivattua tietoa niistä pyhittäjistä, joita muistamme Karjalan valistajina ja Suomen ortodoksisen kirkon perustajina. Takalan ja Härkösen teos kertoo myös sen, miten noiden pyhien perintö elää meidän aikanamme ja miten se on noussut uuteen kukoistukseen lähes sadan vuoden unohduksen jälkeen. Tekijät ovat koonneet yli kahdenkymmenen luostarin ja skiitan tiedot Äänisen – Novgorod – Pihkova –linjan ja Suomen rajan väliltä ja liittäneet mukaan Solovetskin luostarin. Luostareiden lisäksi esitellään myös Novgorodin P. Sofian ja Pihkovan P. Kolminaisuuden museokatedraalit ja Äänisen kuuluisat Kizin museoalueen kirkot.

Kirja onnistuu välttämään museo- ja matkakohde-esitteitä usein vaivaaman luettelomaisuuden hienoilla kuvillaan, joissa kohteena on noiden luostareiden arkea ja juhlaa, ihmisiä ja rakennuksia, eikä ympäristöjen suurenmoista luontoakaan ole unohdettu. Jopa 'valokuvaperspektiivin' vinoudet on onnistuttu käyttämään hyväksi antamaan vaikutelman kirkkojen tila-avaruudesta ja korkeudesta. Kirjan lukija tuntee todella osallistuvansa niihin tapahtumiin, joita on kuvattu luostareissa, kirkoissa tai niitä ympäröivässä luonnossa. Etu- ja takakansien karttaliitteet helpottavat nopeaa orientoitumista, samalla kun niiden perusteella ymmärtää, miksi juuri nämä kohteet on valittu.

Erityisen kiitoksen teos ansaitsee siitä, että se johdonmukaisesti esittelee luostareiden pääkirkot ja niiden, samoin kuin luostareidenkin täydelliset nimet. Mehän puhumme 'Valamon' tai 'Konevitsan' luostareista, jopa esim. 'Solovetskista' kun tarkoitamme luostaria ja unohdamme sen pyhän muiston, jonka kunniaksi luostari on perustettu. Osa esitellyistä sijaitsee turistikohteissa, joissa vetovoimaisista paikoista on suorastaan kilpailua. Siksi on hyvä, että esim. Pietarista on esitelty nämä 'hiljaiset' ja rauhalliset kohteet ja niiden tarkka sijainti.

Tekstiosassa kirja esittelee luostarilaitoksen kehittymistä, kirkon historiaa ja erityisesti Venäjän kirkon historiaa. Se ottaa kantaa – voimakkaastikin – kirkon, papiston ja luostareiden kohtaloon historian eri vaiheissa. Tässä kohtaa tekstiä vaivaa joskus käsitteiden perustelematon ja epämääräinen käyttö, ylimalkaisuus ja jopa asenteellisuus. Esimerkiksi luku 'Pax Romana' ei käsittele tuota asiaa, vaan aivan muuta. Tällaiset 'kömmähdykset' olisivat olleet vältettävissä tarkistamalla ne Tapani Kärkkäisen Kirkon historia –teoksesta.

Kokonaisuudessaan kirjamatka Sielun saarille on oivallinen lahjakirja ja kirjaimellisesti "kuvankaunis". Se on helppolukuinen ja runsas asiasisällöltään. Se kannattaa ottaa matkaoppaaksi, kun suunnittelee matkaa näihin luostarikohteisiin.

Matti Taalas

О монашестве.

Исторически монашество как вид духовного подвига возникло после эпохи гонений на христиан. В первые века христианства каждый верующий находился перед угрозой принять пытки и мученическую смерть от гонителей. Греческое слово «μάρτυς», , переведенное на русский как «мученик», правильнее звучит как «свидетель», в чем заключается более глубокий смысл этого понятия.

В мученическом подвиге главный духовный акцент состоит все-таки не в самом акте мученичества, страданий и смерти, а в свободной решимости человека засвидетельствовать перед мучителями свою веру. Быть твердым в ее исповедовании несмотря на саму угрозу смерти. Тем самым мученик выражает свое твердое осознание ценности жизни, только если она находится в тесном единении с Богом. Он идет на вольные страдания, ради своей веры, принимая жизнь как крестный путь, ведущий во спасение через личную «голгофу», где смерть уже не страшна. «Ибо, — по слову апостола Павла — для меня жизнь — Христос, и смерть – приобретение» (Флп.1,21).

Когда эпоха мученичества завершилась, и христианство, перестав быть гонимым, стало государственной религией, тогда перед Церковью встал вопрос о том, как же теперь человеку, желающему принять на себя особый духовный подвиг и засвидетельствовать твердость своей веры, пройти этим же героическим Голгофским путем, которым шли святые мученики? И Церковь нашла ответ в монашеском подвиге.

Люди уходили в пустыню, чтобы борясь со злом, которое видели в себе, противоборствовать бесовской силе и собственной немощи, чтобы оставшись один на один с собой и Богом, победить грех. Они брали на себя монашеский подвиг не только ради личного спасения, но ради всего мира, в своих кельях молясь о нем. Они соделывали себя сосудами благодати Святого Духа, чтобы каждый, имеющий духовную жажду, мог приходить в их Святые обители и черпать из этих источников благодати «воду жизни».

Монашеский подвиг очень сложен и, конечно, должен быть ответом на особое духовное призвание, а не просто личностным выбором человека. Желающий уйти в монастырь, в первую очередь, должен осознавать, что принимает он этот подвиг не из-за ненависти ко всему мирскому или как попытку убежать от мира, лежащего во зле, в тихую монастырскую обитель. Монашество — это и не поиск какой-то новой, особой духовности, ибо ничто внешнее, даже столь умиротворяющее, как жизнь за монастырскими стенами, не может само по себе изменить внутреннее состояние человеческой души.

По словам митрополита Сурожского Антония (Блума): «Человек не может принимать монашество, не может войти в ту духовную и душевную устойчивость, которая нужна для монашества, пока он не понял, что если он Бога не найдёт здесь, то незачем Его искать где бы то ни было, он Бога всё равно нигде не найдёт, потому что Бог не находится тут или там. Бога находят в глубинах собственной души, когда через молитву, через подвиг, через голод о Боге доходят до самой встречи с Живым Богом. Это значит, что если твоё сердце, твой ум для Него закрыты здесь, то лишь закрытое сердце и закрытый ум ты унесёшь в любое место, куда пойдёшь в поисках Бога».

протоиерей Константин Стрекачев

Lämmin kiitos

Karjalan ja koko Suomen arkkipiispa Leolle huomionosoituksesta, jonka sain 25 vuoden työssä olovuosistani Valamon luostarissa. Kiitos myös luostarin igumenille ja veljestölle mahdollisuudesta työskennellä ja jatkaa työskentelyä luostarissa.

Leena Leskinen

Sydämellinen kiitokseni

KP arkkipiispa Leolle 30.03.2014 saamastani Pyhän Karitsan ritarikunnan 1-luokan ritarimerkistä.

Vilho Paussoi

Nöyrimmät kiitoksemme

KP arkkipiispa Leolle, isä Andreille, Juuan Tiistaiseuralle ja Nurmeksen ortodoksiselle seurakunnalle saamistamme Piispallisesta siunauskirjasta, Pyhän Karitsan Ritarikunnan mitalista ja I lk:n mitalista.

Terttu Pihlatie, Kaija Härkin ja Terttu Naakka

Aamun Koiton seuraava numero ilmestyy 25.8. ja sen teemana on "Työ ja arki".

Ravintola Parppeinpirtti

Ilomantsin Parppeinvaaralla taitaa karjalaisen ruuan.

Maankuulu **nykykarjalainen pitoateria** on katettuna kesäaikaan päivittäin.

Tervetuloa!

Katso tarkemmin www.parppeinpirtti.fi

Parppeintie 4 C
82900 Ilomantsi
puh. 010 239 9950

AAMUN KOITTO

Kyllä, haluan tilata Aamun Koitto -lehden (viisi numeroa vuodessa)

Tilaushinnat 1.1.2013 alkaen	**Alv. 0 %**	**Alv. 10 %**
☐ Kestotilaus 5 nroa, kotimaa	35 €	39 €
☐ Määräaikainen 5 nroa, kotimaa	35 €	39 €
☐ Opiskelijatilaus 5 nroa, kotimaa	30 €	33 €
☐ Tutustumistarjous 3 nroa, kotimaa	21 €	24 €
☐ EU-maat, 5 nroa	50 €	55 €
☐ Muut maat, 5 nroa	55 €	61 €
☐ Olen ..... ort. srk jäsen		

Lehden saajan nimi .....
Lähiosoite .....
Postinumero ja -toimipaikka .....
Puhelin .....
Sähköposti .....
Maksajan (ellei saaja) nimi .....
Lähiosoite .....
Postinumero ja -toimipaikka .....
Puhelin .....
Sähköposti .....

AAMUN KOITTO
Tunnus 5005390
70103 Vastauslähetys

Vastaanottaja maksaa postimaksun (vain tilaukset)

Pyhä
Trifon
kutsuu pyhiinvaellukselle to–ma 28.8–1.9.

Jo vuosikymmeniä ovat ihmiset hakeutuneet elokuun viimeisenä viikonvaihteena **Nellimiin, Sevettiin ja Neideniin**. Tule sinäkin mukaan "pyhiinvaeltajien kuoroon"! Linja-auto vie Joensuusta Kuopion, Iisalmen, Oulun, Kemin, Rovaniemen, Sodankylän ja Nellimin kautta Sevettijärvelle ja Norjan Neideniin ja takaisin. Matkan hengellisenä johtajana on **KS piispa Arseni** ja käytännön järjestelyistä vastaa **isä Sergius Colliander**. Hintaan sisältyy bussikuljetus, majoitukset, ohjelmaan merkityt ateriat ja matkanjohtajan palvelut. Hinta Joensuusta tai Kuopiosta on **380** euroa, Iisalmesta **360** euroa ja Oulusta **340** euroa. – Tervetuloa mukaan!
Tiedustelut ja ilmoittautumiset **19.6.** mennessä s-postilla pshv@ort.fi tai puhelimitse 0206100491.

PYHIEN SERGEIN JA HERMANIN VELJESKUNTA
www.pshv.fi

■ **Euroopan myllerrys vaikeuttaa erityisesti köyhien ihmisten elämää idän ja lännen rajalla.**

■ **Filantropia tukee naisten työllistymistä ja perheiden toimeentuloa Moldovassa.**

Katetaan pöytä kesäkeräyksellä 1.6.– 6.8.2014

Filantropian keräystili: FI53 5480 0520 0233 08 Viite: 12386

Filantropia

ORTODOKSISEN KIRKON KANSAINVÄLINEN DIAKONIA JA LÄHETYSTYÖ

Keräyslupa: 2020/2013/3595.
Keräyslupa on voimassa 1.1.2014–31.12.2015 koko Suomen alueella Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Kerätyt varat käytetään kansainväliseen työhön aineellisen hädän lievittämiseksi ja ihmisten perustarpeiden varmistamiseksi.

Esirukous sairaudesta paranemisen puolesta, auttamista vai väkivaltaa? - Tutkimus Itä- Suomen yliopistossa

Oletko hakenut sairauteen apua esirukouksesta soittamalla tai kirjoittamalla rukouspyyntöjä tai osallistumalla rukoustapahtumiin? Onko apua hakenut joku läheisesi, mahdollisesti jo edesmennyt henkilö? Esirukoustoimintaan liittyy ongelmakohtia, joista on vähän tutkimustietoa. Tässä Itä- Suomen yliopiston käytännöllisen teologian väitöstutkimuksessa haetaan aineistoa sairauteen liittyvistä esirukouskokemuksista. Tutkimusta ohjaavat professori Paavo Kettunen ja dosentti Jouko Kiiski Itä-Suomen yliopistosta.

Kirjoita omista tai läheisesi sairauteen liittyvistä esirukouskokemuksista 30.6.2014 mennessä yliopiston e-lomakkeelle netissä osoitteessa: https://elomake.uef.fi/lomakkeet/8848/lomake.html Kirjoituksesi on luottamuksellinen ja tiedot tulevat vain tutkimuskäyttöön.

Yhteistyöstä kiittäen, Martti Keinänen FL, TM, Itä-Suomen yliopisto

PERHELEIRI VENÄJÄKSI PURONIEMEN LEIRIKESKUKSESSA 6.–9.8.

Perheet, joissa on venäjänkielisiä jäseniä, ovat tervetulleita veljeskunnan ja Kuopion ortodoksisen seurakunnan yhdessä järjestämälle perheleirille. Leirillä on sekä toiminnallista että hengellistä ohjelmaa. Leiri päättyy liturgiaan lauantaina 9.8. Tiedustelut ja ilmoittautumiset: Viktoria Glubokova, puhelin 0206100309, sähköposti viktoria.glubokova@ort.fi. Tervetuloa!

Семейный русскоязычный лагерь в Пуониеми с 6 по 9 августа 2014 года

Семейный православный лагерь запланирован на срок со среды 6.8. по субботу 9.8. в живописном лагерном комплексе Пуониеми на территории прихода Рауталампи, на расстоянии ок. 80 км от Куопио, 90 км от Варкауса, 100 км от Ювяскюля. Участие в лагере не ограничивается приходами вышеуказанных городов, приглашаем желающих и из других приходов Финляндии!

Лагерь проводится на русском языке. Программа лагеря разносторонняя и включает в себя как духовное общение с русскоязычным священником, беседы, так и спортивные, игровые мероприятия для всех членов семьи. На субботу запланирована Божественная Литургия.

Организаторы лагеря: Братство преподобных Сергия и Германа и православный приход г. Куопио.

За справками обратиться к Виктории Глубокой по телефону 0206100309, эл.почта viktoria.glubokova@ort.fi. – Добро пожаловать!

KESÄPÄIVÄ VALAMOSSA **20 €/HLÖ**

Paketti sisältää sisäänpääsyn näyttelyihin, opastuskierroksen sekä lounaan noutopöydästä. Näe Ina Collianderin taidenäyttely **Enkelit kanssamme** sekä muut kesänäyttelymme! Myynnissä 1.6.–31.8.2014.

ILOA UUDEN OPPIMISESTA

Akvarellimaalaus 12.–18.7. ja 28.7.–3.8.
Colliander-seminaari 15.–17.7.
Nikolai Gogol – elämä pyhiinvaelluksena 25.–27.7.
Kirkon suurista opettajista 1.–3.8.

Lämpimästi tervetuloa!
Valamontie 42, Uusi-Valamo · puh. 017 570 1810
myyntipalvelu@valamo.fi · www.valamo.fi

VALAMON LUOSTARI

Enkelit kanssamme

Ina Colliander taidenäyttely
Valamon luostarissa
31.8.2014 saakka

VELJESKUNNAN VUOSIJUHLAT
VALAMOSSA PE–SU 26.–28.9.

Kohtaaminen – tällä otsikolla Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta viettää vuosijuhliaan Valamossa!

Lähtökohta raikkaalle yhteisöllisyydelle on itsensä ja lähimmäistensä tunteminen ja lähimmäisistä välittäminen. Jumalan tunteminen johdattaa meidät näihin päämääriin jumalanpalvelusten ja ikonien kauneuden kautta. Vuosijuhlien ohjelma tähtää näiden näkökohtien huomioon ottamiseen. Vuosijuhliin ovat tervetulleita kaikki kiinnostuneet. Veljeskunnan vuosikokoukseen voivat osallistua kaikki veljeskunnan alaosastojen jäsenet. Tervetuloa!

Lauantaina 27.9. on veljeskunnan vuosikokous kello 14 Valamon kulttuurikeskuksessa. Sunnuntaina päiväjuhla alkaa kello 13.
Ilmoittautumiset pe 29.8. mennessä Valamoon puhelin 017 570 1810 (klo 9–16) tai sähköpostitse myyntipalvelu@valamo.fi.

MARI VAINIO

Pyhien isien opetuksia luostarielämästä

Isät tarjosivat Jumalalle lahjaksi muitten hyveittensä ohella neitseellisen elämän ja täydellisen köyhyyden, ja ristiinnaulitsivat maailman itseltään. Sitten he alkoivat kilvoitella ristiinnaulitakseen myös itsensä maailmalta apostolin sanan mukaan: ”Siinä on maailma minulle ristiinnaulittu ja minä maailmalle.” (Gal. 6:14) Mikä ero sitten on näillä kahdella asialla? Maailma on ristiinnaulittu ihmisen kannalta silloin, kun ihminen hylkää sen elääkseen yksinäisyydessä, kun hän jättää vanhempansa, talonsa ja tavaransa, toimensa ja hankkeensa. Maailma on ristiinnaulittu koska hän on sen hylännyt, ja sitä juuri apostoli tarkoittaa sanoillaan ”Siinä on maailma minulle ristiinnaulittu”. Sen jälkeen hän lisää ”ja minä maailmalle”. Millä tavalla ihminen sitten voi ristiinnaulita itsensä maailmalta? Kun hän ulkonaisista asioista irtauduttuaan alkaa taistella myös niiden viehätystä ja niiden himoitsemista vastaan ja omia mielitekojaan vastaan, kun hän alkaa kuolettaa himojaan, silloin hän ristiinnaulitsee itsensä maailman kannalta ja voi apostolin tavoin sanoa: ”Siinä on maailma minulle ristiinnaulittu ja minä maailmalle.”

Me puolestamme olemme luostariin tulemalla kyllä hylänneet maailman, ja näyttää kuin olisimme ristiinnaulinneet sen itseltämme, mutta itseämmepä emme suostu ristiinnaulitsemaan maailmalta. Meissä elävät yhä maailmalliset pyyteet, yhä vain olemme kiintyneet maailman nautintoihin ja kunniaan, pidämme ruokaa ja vaatteita tärkeinä. Olkoon kysymyksessä vaikkapa vain jokin hyvä työkalu, siihen me mielistymme niin että ”vähäisellä työaseella on meihin sama vaikutus kuin kuormallisella kultaa”, niin kuin abba Zosimas sanoo. Tämä on suurta järjettömyyttä: ensin luovutaan tärkeistä ja arvokkaista asioista ja sitten antaudutaan tyydyttämään himoja jonkin joutavan välityksellä. Niin meidän ei pidä tehdä. Samalla tavoin kun olemme luopuneet maailmasta ja kaikesta maallisesta meidän pitää luopua myös aineellisista pyyteistä. Mitä tämä luopuminen tarkoittaa ja mistä syystä olemme tulleet luostariin, se meidän on selvitettävä itsellemme, niin kuin sekin, mitä merkitsee yllämme oleva puku, jotta osaisimme menetellä sen vaatimalla tavalla ja kilvoitella isiemme esimerkin mukaan.

Abba Dorotheoksen opetusta maailman hylkäämisestä. Suomentanut Kyllikki Härkäpää.